

POSLOVNO POROČILO 2015

Kulturno-umetniški program
Služba za trženje
Služba za odnose z javnostmi
Služba za kadrovske in splošne zadeve
Finančno-računovodska služba
Služba za tehnične zadeve
Služba za obratovanje tirne vzpenjače

Ljubljana, februar 2016

KAZALO

Splošni del

1. PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD	4
1.1 Uvod	4
1.2 Organiziranost	4
1.3 Splošni akti	4
1.4 Dejavnost.....	5
2. OPIS RAZVOJA JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD	5
2.1 Povzetek vidnejših rezultatov	5
3. ORGANI JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD.....	7
3.1 Svet zavoda.....	7
3.2 Direktorica	7
3.3 Strokovni svet zavoda.....	7
4. POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH V LETU 2015	9
4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje Javnega zavoda Ljubljanski grad	9
4.2 Dolgoročni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad	9
4.3 Letni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad in ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev	9
4.3.1 Program izvajanja javne službe.....	10
4.3.1.1 Kulturno-umetniški program	10
a. Glasbeni program	10
b. Likovno-galerijski program.....	14
c. Uprizoritveni program	17
d. Izobraževalni program.....	18
e. Tradicionalni dogodki.....	21
f. Film.....	25
g. Muzejsko-razstavni program	26
4.3.1.2 Javni prevoz potnikov s tirno vzpenjačo	29
4.3.2 Program izvajanja tržne dejavnosti	30
4.3.2.1 Turistična dejavnost.....	30
4.3.2.2 Oddajanje dvoran in drugih nepremičnin	32
4.4 Nastanek morebitnih nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa.....	33

4.5 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz preteklega leta	34
4.5.1 Program izvajanja javne službe.....	34
4.5.2 Program izvajanja tržne dejavnosti	35
4.6 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila ter ukrepi za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti poslovanja	36
4.7 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora	36
4.8 Pojasnila na področjih, na katerih zastavljenih ciljev nismo dosegli	40
4.9 Ocena učinkov poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad na druga področja	40
5. OBRATOVANJE IN TEKOČE VZDRŽEVANJE.....	42
6. INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUP OPREME	44
6.1 Investicije.....	44
6.2 Investicijsko vzdrževanje	52
6.3 Nakup opreme.....	52
7. ANALIZA KADROVANJA.....	53
7.1 Strokovna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih ter varstvo pri delu	54
7.2 Promocija zdravja na delovnem mestu	55
7.3 Sodelovanje pri ukrepih aktivne politike zaposlovanja	55
8. OBRAZLOŽITVE REALIZACIJE PRIHODKOV IN ODHODKOV IZ ODLOKA O PRORAČUNU MOL ZA LETO 2015	56
8.1 Obrazložitev prihodkov, ki so bili realizirani v letu 2015	56
8.2 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi prihodki v letu 2015	57
8.3 Obrazložitev odhodkov, ki so bili realizirani v letu 2015	57
8.4 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi odhodki v letu 2015	58
8.5 Poročilo o realizaciji finančnega načrta Javnega zavoda Ljubljanski grad za leto 2015	58

Splošni del

1. PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD

1.1 Uvod

V Javnem zavodu Ljubljanski grad (v nadaljevanju Ljubljanski grad) organiziramo in izvajamo kulturne, umetniške, turistične in druge prireditve, saj je naš namen oblikovati celovito kulturno in turistično ponudbo. V dejavnosti zavoda se prepletajo vsebine s področja ohranjanja kulturne dediščine in različne zvrsti vrhunske sodobne umetnosti slovenskih in tujih ustvarjalcev. V okviru programov za otroke in mladino izvajamo pedagoško-andragoške vsebine, povezane z Ljubljanskim gradom, njegovo zgodovino in okolico. Naše stalne muzejske postavitve so *Virtualni grad*, *Slovenska zgodovina* in *Kaznilnica, iLjubljana* in *Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu*, od maja 2015 pa deluje še *Lutkovni muzej*.

V Ljubljanskem gradu načrtujemo, oblikujemo in tržimo celovito turistično ponudbo na območju Gradu in Grajskega griča. V turistično-informacijskem centru seznanjamo obiskovalce z vsemi dogodki na območju Ljubljane. Ljubljanski grad upravlja tirno vzpenjačo in tako povezuje mestno jedro z grajskim hribom ter programsko povezuje javne kulturne zavode, turistična društva in druge izvajalce kulturnih in turističnih prireditev, ki so v javnem interesu.

1.2 Organiziranost

Notranja organizacija dela omogoča kar najboljše izvajanje dejavnosti, ki jih opravlja zavod kot javno službo, in drugih dejavnosti, določenih s Sklepom o ustanovitvi in je urejena s Pravilnikom o notranji organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest.

V zavodu so organizirane naslednje notranje organizacijske enote:

- Kulturno-umetniški program,
- Služba za trženje,
- Služba za odnose z javnostmi,
- Služba za kadrovske in splošne zadeve,
- Finančno-računovodska služba,
- Služba za tehnične zadeve,
- Služba za obratovanje tirne vzpenjače.

1.3 Splošni akti

V skladu z 38. členom Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda se način uresničevanja pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev, notranja organizacija in druga vprašanja, ki so pomembna za delovanja zavoda, urejajo s pravilniki, poslovniki, organizacijskimi in drugimi akti.

Leta 2015 smo sprejeli Pravilnik o sodelovanju s turističnimi agencijami, organizatorji potovanj in drugimi posredniki turističnih storitev, Pravilnik o uporabi službenih vozil, Pravilnik o popisu poslovnih prostorov, dodelitvi oznak poslovnim prostorom in pravilih za dodeljevanje zaporednih števil računov ter Pravilnik o postopkih za zavarovanje osebnih podatkov pri izvajanju video-nadzora. Sprejeli smo spremembe in dopolnitve Pravilnika o notranji organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest, Pravilnika o delovnem času in Pravilnika o računovodstvu.

1.4 Dejavnost

Osrednja dejavnost zavoda je v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) razvrščena v skupino:

R/90.040 Obratovanje objektov za kulturne prireditve.

2. OPIS RAZVOJA JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD

2.1 Povzetek vidnejših rezultatov

Ljubljanski grad stopa v peto leto, odkar posluje kot samostojen javni zavod pod okriljem Mestne občine Ljubljana. Števci prehodov so lani zaznali 1.190.441 obiskovalcev (61.392 več kot leto poprej). Tirna vzpenjača je od začetka obratovanja – konec decembra 2006 – prepeljala 2.480.947 potnikov, leta 2015 pa največ doslej, 348.253, kar je 9,51 % več kot v enakem obdobju leta 2014. Med obiskovalci, ki jih zajamemo v statistiko (torej med tistimi, ki kupijo katero izmed vstopnic), beležimo približno enak odstotek domačih in tujih gostov. Med tujci prevladujejo obiskovalci iz Italije, Velike Britanije, Nemčije, Združenih držav Amerike, Francije, Japonske, Španije, Rusije in Hrvaške.

V okviru rednih in izrednih terminov smo izvedli 1.216 vodstev po Ljubljanskem gradu, razstavi *Barbarstvo muk*, stalnih postavitvah *Slovenska zgodovina* in *Lutkovni muzej*, v okviru vodenega ogleda *Časovni stroj* in po številnih pedagoških programih. Skupno se je vodstev udeležilo 17.176 oseb. Ob tem smo v polovici leta izdali še 10.789 avdiovodnikov (uvedli smo jih namreč v glavni sezoni, julija 2015).

Na kulturno-umetniškem področju – v okviru glasbenega, likovno-galerijskega, izobraževalnega, uprizoritvenega programa in tradicionalnih dogodkov – smo lani izvedli 178 prireditev. 26. maja 2015 smo pridobili peto stalno postavitev – *Lutkovni muzej*, ki pomeni celosten prikaz stoletne dediščine in zgodovine slovenskega lutkarstva. Dogodkov, ki jih ni organiziral Ljubljanski grad, je bilo lani 177; skupno je bilo leta 2015 torej 355 dogodkov. Ta podatek priča, da je Ljubljanski grad živahno kulturno središče prestolnice.

Živahen je tudi obisk spletnega mesta www.ljubljanskigrad.si (154.444 obiskov), ki smo ga konec aprila 2015 prenovili in mu dodali e-trgovino. S svojimi objavami na spletnem omrežju Facebook smo lani dosegli 6.697.738 uporabnikov. Javnosti smo pokazali tri nove predstavitevne filme o

Ljubljanskem gradu, Lutkovnem muzeju in decembrskem prazničnem vzdušju. Omenjene videovsebine so imele skupno 62.282 ogledov.

Med pomembnejšimi projekti, ki so bili še izvedeni leta 2015, lahko poleg odprtja Lutkovnega muzeja, izpostavimo: odprtje grajske trgovine Doživetja za domov, nadaljevanje 2. faze projekta Energetske sanacije, izgradnjo vstopnega paviljona pred mostom, kjer bomo obiskovalcem že na vstopni točki ponudili vse informacije o celotni ponudbi Ljubljanskega gradu, dokončanje druge faze Hribarjeve dvorane, ureditev vetrolova v galeriji »S«, začetek obnovitvenih del v prostoru bodoče vinoteke ter pripravo projekta Grajski vinograd. Zaradi udara je bila sanirana brežina na Cesti slovenskih kmečkih uporov na Ljubljanski grad. Na grajskem dvorišču in okoli gradu smo na novo uredili zeliščni vrt in cvetoče površine, ki jim v letošnjem letu dodajamo še vrtnico Ljubljana.

Odprtje *Lutkovnega muzeja* je prineslo razstavo slovenskih lutk, poleg tega pa je omogočilo sistemsko skrb za slovensko lutkovno dediščino. Za obiskovalce sta najzanimivejša stalna razstava, kjer so prostor dobili veliki lutkovni umetniki in njihovi junaki in na kateri lahko spoznajo najpomembnejše mejnike slovenske lutkovne zgodovine in različne lutkovne tehnike, ter Grajsko gledališče, v katerem so na sporedu lutkotečne, po izvirniku obnovljene lutkovne predstave. Razstavo tako povezuje z gledališko stroko ter vabi k obisku Lutkovnega muzeja, ki nagovarja široko ciljno občinstvo, poživlja kulturno ponudbo v prestolnici, z izobraževalno-izkustvenimi vsebinami pa vpliva tudi na razvoj kulturnega turizma.

Grajska doživetja za domov/Castle Experience2go, kot smo poimenovali leta 2015 odprto grajsko trgovino, so najprej zgodbe in šele potem darila. Poskrbeli smo za poseben darilni program, povezan z grajskimi doživetji, dogodki in zgodbami, ki se ob ogledu gradu vsakemu obiskovalcu prijetno vtisnejo v spomin. Nekaj tega spomina smo skušali nežno ujeti v izdelke in jim vdihniti malce grajskega duha.

Leta 2015 je bilo na Ljubljanskem gradu 133 poročnih obredov. Podatka ni mogoče primerjati s tistimi iz prejšnjih let, ko je bil Ljubljanski grad še redna lokacija za sklepanje zakonskih zvez v prestolnici. V prenovljenih poročnih dvoranh in drugih grajskih prostorih pa v našem javnem zavodu z vsem svojim znanjem in tehnično podporo še vedno zagotavljamo sklepanje zakonskih zvez in poročnih slavic na najvišji izvedbeni ravni. Zaradi manjšega števila poročnih obredov imajo mladoporočenci na voljo še bolj kakovostne storitve, kar je bil tudi naš namen.

V trženje naših kulturno-turističnih produktov smo se dejavno vključevali z obiski sejmov, turističnih borz, delavnic in prireditvev. Dejavnosti na turističnem področju smo nadgradili z novimi: v poletnem času z inovativnim tematskim vodenim ogledom priložnostne razstave *Barbarstvo muk*, s sistemom avdiovodenja, pri katerem je zgodovino Ljubljanskega gradu mogoče spoznati v slovenskem in enajstih tujih jezikih, z nadgradnjo uspešnega vodenega ogleda *Časovni stroj*, ki ga obiskovalci razen v slovenščini in angleščini s pomočjo avdiovodenja zdaj lahko spremljajo še v šestih tujih jezikih, ter z izdajo poučnega družinskega vodnika, ki omogoča samostojno raziskovanje Ljubljanskega gradu in ga obiskovalci prejmejo ob nakupu družinske vstopnice.

3. ORGANI JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD

V skladu z 8. členom Sklepa o ustanovitvi JZ Ljubljanski grad so organi zavoda:

- svet zavoda,
- direktor,
- strokovni svet.

3.1 Svet zavoda

Svet zavoda v skladu z 9. členom Sklepa o ustanovitvi sestavlja pet članov. Štiri člane imenuje ustanoviteljica izmed strokovnjakov s področja dela zavoda, financ in pravnih zadev, enega pa kot svojega predstavnika izvolijo zaposleni v zavodu. Mandat članov sveta zavoda, ki so bili imenovani leta 2011, je aprila 2015 potekel. V Svetu javnega zavoda Ljubljanski grad so bili do izteka mandata mag. Nives Cesar (predsednica), dr. Marta Bon (podpredsednica), mag. Irena Žmuc, Mojca Slovenc in mag. Damjana Sekernik (predstavnica delavcev).

15. aprila 2015 je potekala konstitutivna seja novega sveta zavoda v naslednji sestavi: Krištof Mlakar (predsednik), Tanja Dodig Sodnik (podpredsednica), članice Alijana Lepšina, dr. Marta Bon in mag. Damjana Sekernik (predstavnica delavcev).

Mandat članov sveta zavoda traja štiri leta, naloge in pristojnosti sveta pa so opredeljene v 16. členu Sklepa o ustanovitvi.

3.2 Direktorica

Mestni svet Mestne občine Ljubljana je po predhodnem soglasju sveta zavoda in strokovnega sveta zavoda na svoji 10. seji, dne 24. oktobra 2011, sprejel Sklep o imenovanju Mateje Avbelj Valentan, za direktorico Javnega zavoda Ljubljanski grad, za mandatno obdobje petih let.

Direktorica zastopa, predstavlja in vodi zavod ter je odgovorna za njegovo zakonito in strokovno delo.

3.3 Strokovni svet zavoda

V skladu s 30. členom Sklepa o ustanovitvi strokovni svet zavoda sestavlja pet članov. Mandat je članom predhodne sestave strokovnega sveta potekel aprila 2015. Sestava članov strokovnega sveta, ki jih imenuje ustanoviteljica, Mestna občina Ljubljana, je ostala nespremenjena: Blaž Peršin (Muzej in galerije mesta Ljubljane), predsednik, Mojca Blatnik (Javni zavod Turizem Ljubljana) in dr. Nadja Zgonik (Kulturniška zbornica Slovenije).

Do poteka mandata predhodne sestave strokovnega sveta so zaposleni izvolili Niko Valentinčič (podpredsednica) in Tatjano Pinoza, v novi sestavi pa sta člana sveta Marko Brunskole (podpredsednik) in Tatjana Pinoza.

Mandat članov strokovnega sveta traja štiri leta; njegove naloge in pristojnosti so opredeljene v 31. členu Sklepa o ustanovitvi.

Posebni del

4. POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH V LETU 2015

4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje Javnega zavoda Ljubljanski grad

Delovno področje JZ Ljubljanski grad opredeljujejo naslednji pravni akti:

- Sklep o ustanovitvi Javnega zavoda Ljubljanski grad (Uradni list RS, št. 105/10);
- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 17/91 – ZUDE, 55/92 – ZVDK, 13/93, 66/93, 66/93, 45/94 – Odl. US, 8/96, 31/00 – ZP-L, 36/00 – ZPDZC, 127/06 – ZJZP);
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/02, 123/06 – ZFO-1, 7/07 – Odl. US, 53/07, 65/07 – Odl. US, 56/08, 4/10, 20/11, 100/11 – Odl. US, 111/13);
- preostala zakonodaja, ki ureja področje delovanja javnih zavodov, posrednih proračunskih uporabnikov, javnih financ, javnih uslužbencev in javnega naročanja.

4.2 Dolgoročni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad

Dolgoročni cilji, ki se nanašajo na program izvajanja javne službe Ljubljanskega gradu, so:

- dosepati naslov najbolj obiskanega gradu in najbolj obiskane turistične točke v Sloveniji, hkrati pa zaradi pestre in celovite ponudbe postati eden najbolj prepoznavnih gradov v Evropi; na letni ravni bi radi ohranili 1.000.000 obiskovalcev;
- promovirati Ljubljanski grad kot enega ključnih ponudnikov kulturnih dogodkov v mestu in državi ter kot nosilca promocije kulturne dediščine Slovenije; smernicam v kulturi ne bi radi zgolj sledili in jih izvajali, ampak jih s kakovostnim kulturno-umetniškim programom tudi dejavno ustvarjali;
- načrtovati, oblikovati in tržiti celovito turistično ponudbo, ki jo zaokrožujeta ponudba informacijskega centra in tirna vzpenjača na Ljubljanski grad;
- povezovati se z javnimi kulturnimi zavodi, turističnimi društvi ter drugimi izvajalci kulturnih in turističnih prireditev doma in v tujini;
- postati kulturno in družabno stičišče vseh generacij.

4.3 Letni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad in ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

Letne cilje, ki smo jih zastavili v Programu dela za leto 2015 smo v JZ Ljubljanski grad celoti ali delno uresničili, kar lahko ponazorimo z vidnimi rezultati.

4.3.1 Program izvajanja javne službe

4.3.1.1 Kulturno-umetniški program

Za leto 2015 smo si zastavili cilje na naslednjih področjih programskih vsebin: glasbeni, likovno-galerijski, uprizoritveni, izobraževalni program, tradicionalni dogodki in muzejsko-razstavni program. Navajamo jih po posameznih programskih sklopih:

- glasbeni program: vzpostaviti prepoznavnost Ljubljanskega gradu kot enega ključnih ponudnikov tovrstnih dogodkov, zaradi raznolikih glasbenih vsebin, ki so smiselno umeščene v grajsko okolje, postati prepoznavno glasbeno prizorišče in ohraniti status prostora, odprtega za glasbene ustvarjalce in poustvarjalce;
- likovno-galerijski program: z ustrezno umestitvijo izbranih postavitev v specifične grajske razstaviščne prostore postati prepoznavna blagovna znamka na področju likovnih umetnosti ter vidnejši nosilec promocije kulturne dediščine v Sloveniji;
- uprizoritveni program: s krepitvijo koprodukcijskih odnosov na Ljubljanski grad privabiti čim več mladih obiskovalcev gledaliških uprizoritev;
- izobraževalni program: ozaveščanje mlajših generacij o vlogi in pomenu Ljubljanskega gradu in spodbujanje njihove ustvarjalnosti; postati si želimo točka druženja za mlajše obiskovalce in njihove družine, z ustvarjanjem novih vsebin bi radi povečevali prepoznavnost gradu, v program pa si bomo prizadevali še bolj vključiti dijake in študente;
- tradicionalni dogodki: vzdrževati kakovost utečenih programskih vsebin, jih nadgrajevati in dopolnjevati ter uvesti nove, ki bi sčasoma prav tako lahko postale tradicionalne;
- filmski program: krepiti prepoznavnost tradicionalnega dogodka *Film pod zvezdami* in privabiti še več obiskovalcev;
- muzejsko-razstavni program: celovito in kakovostno predstaviti premično in nepremično kulturno dediščino, krepiti prepoznavnost programa tudi zaradi njegove pedagoške vrednosti, povečati število domačih in tujih obiskovalcev.

a. Glasbeni program

Eden izmed dolgoročnih ciljev je, da Ljubljanski grad postane kulturno in družabno stičišče vseh generacij tudi zaradi raznovrstnih glasbenih vsebin. Pri oblikovanju glasbenih dogodkov za leto 2015, ki odgovarjajo na povpraševanje po različnih vsebinah, smo si prizadevali za premišljeno umeščanje glasbenih zvrsti v prav posebno okolje posameznih grajskih prostorov. Glasbeni program je februarja

začel vokalist in pianist Uroš Perić s ciklom *Uroš Perić na Ljubljanskem gradu*. Prav tako se je v obravnavanem obdobju začel glasbeni cikel *Gost z gosti na Ljubljanskem gradu*, ki temelji na tradiciji ljudske dediščine in uglasčevanju le-te s sodobnim avtorskim izrazom. Selektorja letošnjega cikla sta skladatelj in multiinstrumentalist Milko Lazar in saksofonist Matjaž Drevenšek. Z avtorsko glasbo pa so se junija na koncertu predstavili solisti v zasedbi Ensemble Janus Atelier. Glasbeno jesen na Ljubljanskem gradu je septembra zaznamoval prvi manjši festival *Grajska muzika*, ki je predstavil tri aktualne glasbene skupine nove generacije: Maja Založnik & Moonshine, Manouche in Muff, v istem obdobju pa se je začel cikel petih večerov poezije *Barve ljubezni s Tajdo Lekše*. Decembra je enega izmed grajskih večerov popestril vokalni kvartet Vox Arsana, v prednovoletnem času pa so v Grajski kapeli odzvanjale božične pesmi Komornega zbora Gimnazije Ledina.

Predstavitve izvedenih dogodkov

Koncertni cikel *Uroš Perić na Ljubljanskem gradu* (12. 2., 19. 3., 16. 4. in 12. 5. 2015)

Na prvem koncertu se je Urošu Periću kot gostja pridružila izjemna in vsestranska domača vokalistka Nuška Drašček, ki v zadnjih letih blesti v najrazličnejših vlogah in na povsem različnih glasbenih področjih. Prisluhnilo smo njenemu izboru najlepših duetov iz zakladnice soula in jazza. Ljubezenske pesmi je Uroš Perić predstavil na drugem koncertu s pomočjo svojega ženskega spremljevalnega vokalnega tria The Pearlettes, ki ga spremlja na vseh večjih koncertih in z njim gostuje po vsem svetu. S simpatičnimi pevkami Sandro Feketija, Blažko Oberstar in Suzano Labazan je izvedel ljubezenske pesmi, ki so v središču pozornosti tudi na njegovi zadnji zgoščenki. Na tretjem koncertu se je Uroš Perić s pomočjo gosta, orgličarja Roberta Ivačiča, podal na bluesovsko popotovanje. Robert Ivačič z vzdevkom BLUEHARP se bluesovskim diatoničnim orglicam intenzivno posveča že od leta 1999. Sklepni koncert je bil prava glasbena poslastica, saj je bil gost Uroša Perića edinstveni avstrijski trobentač Thomas Gansch, pravi glasbeni zanesenjak s širokim poljem dejavnosti. V Avstriji velja za enega najbolj inovativnih in kreativnih glasbenikov, saj pri svojem delu nenehno išče nove izzive in igra na nenavadno trobento znamke Schagerl, ki jo je zasnoval sam. V izvedbi Uroša Perića, tega enkratnega izvajalca in njegovih gostov, ki so popestrili večere na Ljubljanskem gradu, je bilo tako slišati izjemen preplet jazz, bluesa in vokalov.

Koncertni cikel *Milko Lazar & Matjaž Drevenšek z gosti na Ljubljanskem gradu* (12. 3., 21. 4., 19. 5., 13. 10. in 17. 11. 2015)

Tokratna gosta in selektorja programa, skladatelj in multiinstrumentalist **Mirko Lazar** in saksofonist **Matjaž Drevenšek**, sta za izhodišče sicer izbrala »svoje« instrumente, saksofon, čembalo, klavir, s pomočjo mednarodno uveljavljenih glasbenih gostov pa sta v petih večerih predstavila kalejdoskop skladb iz različnih obdobj in različnih slogov. Na prvem koncertu z naslovom *Tihožitje slovenskih pokrajin* sta Milko Lazar in tolkalec in skladatelj Zlatko Kaučič poslušalce popeljala po raznolikih pokrajinah glasbenega izražanja, katerega skupni imenovalec je improvizacija. Drugi koncert, naslovljen *Cirkuška polka za mladega slona*, je bil posvečen skladbam, v katerih so bili elementi plesne in ljudske glasbe postavljeni v okvir klasične glasbe, izvedel pa ga je Saksofonski orkester SOS z gosti tolkalci, študenti Akademije za glasbo Univerze v Ljubljani in dijaki Umetniške gimnazije Velenje. *Od baroka do sodobne umetne glasbe* je bil naslov tretjega koncerta, na katerem so Milko Lazar, Matjaž Drevenšek in Luka Juhart z deli J. S. Bacha ter dveh sodobnih slovenskih skladateljev (A. Kumar, M. Lazar) predstavili srečanje enega najstarejših (čembalo) in

najsodobnejšega (saksofon) evropskega inštrumenta. Na koncertu z naslovom *V vrtincu tvoje ljubezni* se je Milko Lazar z Zagrebškim kvartetom saksofonov, kvartetom saksofonov z najdaljšo tradicijo v širši sosesčini, predstavil v etno-minimalističnem sprehodu ob združevanju etna in minimalizma v delih dveh ameriških skladateljev – Elliota del Borgia in Philipa Glassa. Cikel se je sklenil s koncertom, naslovljenim *Virtuozni etno*; izvedla ga je zanimiva zasedba v sestavi Marko Hatlak (harmonika), Vasilij Meljnikov (violina), Matjaž Drevenšek (saksofoni), Milko Lazar (čembalo), Nino de Gleria (kontrabas) in MC Brane aka Brane Zorman (živa elektronika).

Koncert zasedbe Ensemble Janus Atelier (23. 6. 2015)

Ensemble Janus Atelier je skupina izbranih slovenskih solistov, katerih koncert smo na Ljubljanskem gradu pripravili v soorganizaciji z Imago Sloveniae – Podoba Slovenije. Zasedba izhaja iz leta 2013 ustanovljene založbe Janus Atelier. Na koncertu je bilo med drugim moč slišati orkestrsko skladbo *Glasba za godala: Antecessores* v priredbi za godalni kvintet, ki prinaša novo godalno perkusivno tehniko, meditativno skladbo *Cantus Modestus*, dvostavno *Sonato za violončelo in klavir* z meditativnim *Nocturnom*, skladbo *Oraculum* za violino solo, posvečeno žrtvam rušilnega potresa na Japonskem, ter živopisno *Sonato za violino in klavir*. Izvedli so tudi novonastalo skladbo Davida Vebra za violo in kontrabas.

Grajska muzika (17. 9., 18. 9., 19. 9. 2015)

Septembra je potekal prvi manjši tridnevni festival Grajska muzika, v sklopu katerega so se predstavile tri glasbene skupine, predstavnice današnje popkulture. Na prvem koncertu je s svojo spremljevalno skupino Moonshine nastopila vokalistka Maja Založnik, katere ustvarjanje na slovenskem glasbenem prizorišču nikakor ni novost. Sodelovala je z različnimi slovenskimi izvajalci, med drugim z Galom in Severo Gjurin, s Trkajem, Samuelom Lucasom, z metalsko zasedbo Heretic, z bendom Big Addiction, s Cvetom Polakom (Šank Rock), s Sweet Peakom in pianistom Urošem Perićem, s katerim sta posnela duet *Sweet sugar honey*. Na drugem večeru je nastopil glasbeni kolektiv Manouche; gre za petčlansko zasedbo, ki sta jo spomladi leta 2011 ustanovila Robert Pikl in Marco Grabber. Ob omenjenih glasbenikih skupino dopolnjujejo še trije stalni člani: Petra Trobec (vokal, harmonika), Krešimir Tomec (bas, synth) in Luka Ipavec (trobenta, spremljevalni vokal). Lahkotna besedila, divje kitarske intervencije, prodorne trobente, vse skupaj pa začinjeno z energijsko polnimi in domiselnimi plesnimi ritmi ... Na odru so tudi tokrat pokazali, zakaj so eden najbolj vročih bendov na našem glasbenem prizorišču in zakaj njihove stvaritve zbujajo vedno nova pričakovanja. »Grajsko muziko« smo sklenili s koncertom ene najbolj priljubljenih slovenskih glasbenih skupin Muff, ki je na pobudo kitarista Tadeja Koširja, producenta Anžeta Kacafure in pevke Senidah nastala leta 2011. Glasbeni sestav Muff tvorijo še klaviaturist Miha Gorše, basist Grega Robič in bobnar Dorian Granda. Čeprav skupina še ni dolgo na glasbenem prizorišču, pa njenega prispevka nikakor ne gre spregledati. Njeni koncertni nastopi so prvovrstno doživetje. Na Ljubljanskem gradu smo bili tako priča izjemnemu vzdušju, saj so člani skupine Muff svoje znane uspešnice v zanimivih in dovršenih izvedbah predstavili v akustični preobleki.

Tajda Lekše: Barve ljubezni, večeri poezije

Zasnovo in uprizoritev cikla večerov poezije smo zaupali moderatorki, jezikoslovki in prevajalki Tajdi Lekše, ki nas je v petih jesensko-zimskih večerih popeljala skozi misli velikih evropskih poetov, prelitih v verze. V prvem delu posameznega večera, ko je gostiteljica v izvirniku in prevodu

predstavila izbrane pesmi, se ji je pridružil še lirični solo instrumenta, v drugem pa je sledil pogovor z zanimivim gostom, poznavalcem del posameznega pesnika, obdobja in dežele, od koder ta prihaja.

Program cikla:

- 24. 9. 2015: **Bela**, Anglija, William Shakespeare; Grajska kapela (sodelujoča: Andrej Kopač, violina, sogovornik Simon Robinson, dirigent)
- 8. 10. 2015: **Rumena**, Švedska, Gunnar Ekelöf; Hribarjeva dvorana (sodelujoča: Ivan Šoštarič, čelo, sogovornica Alja Ofors)
- 29. 10. 2015: **Modra**, Francija, Paul Éluard; Grajska kapela (sodelujoča: Andrej Zupan, klarinet, sogovornik Vladimir Pogačnik, prof. francoskega jezika)
- 26. 11. 2015: **Rdeča**, Španija, Antonio Machado; Grajska kapela (sodelujoča: Ariel Cubría, kitara, sogovornik Santiago Martin Sánchez, ilustrator)
- 10. 12. 2015: **Srebrna**, Rusija, Arsenij Tarkovski; Stanovska dvorana (sodelujoča: Boštjan Baša, harmonika, sogovornik Igor Koršič, profesor za zgodovino in teorijo filma)

Novoletni koncert vokalnega kvarteta Vox Arsana (17. 12. 2015)

Na tokratnem božično-novoletnem koncertu skupine Vox Arsana smo prisluhnili izboru božičnih gospelov, najlepšim slovenskim in angleškim zimzelenim melodijam ter priljubljenim filmskim uspešnicam. Dovršen glasbeni nastop – s poudarkom na sodobnem večglasnem petju – je pričaral pravo praznično vzdušje. Vox Arsana velja za enega vodilnih vokalnih jazz kvartetov v Sloveniji in v naši širši regiji. V njegovi eksplozivnosti je zajet moderni swing, začinjen z bogatimi harmonijami in virtuosnimi jazzovskimi ritmi. Leta 2015 je kvartet Vox Arsana z Big Bandom RTV Slovenija posnel nov studijski album *TURN IT UP*, ki vključuje avtorske skladbe, lastne priredbe največjih filmskih uspešnic in ameriških jazzovskih standardov ter sveže priredbe slovenskih popevk. Od leta 2013 deluje pod mentorstvom New York Voices (dvakratni dobitniki nagrade grammy, ZDA). Člani Vox Arsane so Teja Letonja, Ana Delin, Mladen Delin in Samo Ivačič, spremljevalno zasedbo pa sestavljajo Tom Hajšek (klavir), Luka Gaiser (bas kitara) in Bruno Domiter (bobni).

Božična skrivnost (27. in 30. 12. 2015)

V Grajski kapeli so v prednovoletnem času zazveneale najlepše božične pesmi, ki v nas vedno znova zbudijo otroško veselje in čudenje ob božični skrivnosti. Zapeli so jih pevci Komornega zbora Gimnazije Ledina ob glasbeni spremljavi Jana Severja in Vida Uščeničnika ter pod dirigentskim vodstvom Marjetke Kozmus.

Leta 2015 smo na področju glasbenega programa izvedli sedem projektov (21 dogodkov), ki se jih je skupno udeležilo 2.061 obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti: Z izvedbo raznolikega in v arhitekturni prostor premišljeno umeščenega glasbenega programa smo dosegli cilj, saj Ljubljanski grad postaja prepoznaven ponudnik tovrstnih vsebin v mestu, kar dokazujeta tudi visoka raven nastopajočih in hvaležen odziv občinstva.

Kriterij učinkovitosti: Finančni vložki, potrebni za izpeljavo programa, v osnovi ne odstopajo od vložkov za primerljive projekte, ki jih lahko obiščemo drugje v mestu. Vložek se z vstopninami ne

povrne, tudi zaradi omejenih zmogljivosti prireditvenih prostorov, vendar to ni namen programa; njegov poglavitni cilj je namreč poslušalcem ponuditi kakovostne glasbene vsebine.

Kriterij primernosti: Sama pojavnost gradu skozi stoletja in njegov simbolni pomen za mesto terjata odgovoren odnos do njegovih danosti. Zadnjih nekaj let je zanimanje občinstva predvsem za ljudsko glasbo, izvedeno v sodobni preobleki, precej naraslo. Tudi preostale glasbene zvrsti, ki smo jih ponudili v preteklem letu, so bile izbrane z občutkom in izvedene na visoki kakovostni ravni, nagovarjale pa so nekoliko zahtevnejše občinstvo.

Kriterij dostopnosti: V želji, da bi tovrstno glasbo približali čim širšemu krogu ljubiteljev, smo cene vstopnic določili tako, da so dostopne ciljnemu občinstvu, hkrati pa še vedno kažejo spoštovanje do nastopajočih. Tovrstne dogodke obiskuje predvsem zrelejša, glasbeno izobražena občinstvo, ki se mu skušamo kar najbolj prilagoditi.

b. Likovno-galerijski program

V obravnavanem obdobju je bilo v različnih razstavnih prostorih Ljubljanskega gradu na ogled postavljenih 12 razstav: tri fotografske, štiri slikarske, dve kiparski in tri prostorske postavitve. K sodelovanju pri pripravi programa smo povabili ustanove, ki v svoje programe uvrščajo tudi razstavno dejavnost (Društvo likovnih umetnikov Ljubljana, Muzej novejša zgodovine Slovenije, Narodni muzej Slovenije, Galerija-Muzej Lendava, Akademija za umetnost Budimpešta, Univerza v Ljubljani, National Geographic Slovenija, UNICEF), za posamezne razstave pa tudi strokovno kompetentne kustose, projektante, oblikovalce.

Fotografsko-dokumentarna razstava »*Mama, a bomo graščaki?*« je nadgradnja raziskovanja življenja nekdanjih stanovalcev Gradu v prvi polovici 20. stoletja; pripravili smo jo v sodelovanju z Oddelkom za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani. Poljub je tema širokega pomena in močno navzoča v vsakdanu človeka, kar je z vrsto izbranih fotografij in v sklopu že tradicionalnega sodelovanja z Muzejem novejša zgodovine Slovenije vsebinsko zajela razstava *Pustolovščina poljubov*. Po izboru kustosa Leva Menašaja je Jana Vizjak na razstavi *Rumeni avtoportret* v Peterokotnem stolpu razstavila portrete različnih velikosti. Vizjakova je ena redkih slikark, ki to zvrst goji že vrsto let, tudi z razvijanjem lastnih spoznaj. *Reliefi – prostori spomina* je bila razstava del Karla Plemenitaša; avtor jih je premišljeno odbral in postavil v Peterokotni stolp Ljubljanskega gradu. Devet del, narejenih v značilnem Plemenitaševem jeziku, sodi v sklop spremljevalnih razstav v okviru 3. mednarodnega trienala keramike Unicum 2015, festivala sodobne umetniške keramike, ki keramiko promovira kot samostojno zvrst na področju likovnega ustvarjanja. Z v obliki štirikotnega stolpa postavljenimi »odtisi« na keramično-emajlirani podlagi je avtor poudaril povezanost svojih del s prostorom Peterokotnega stolpa. Z izborom fotografij slovenskih fotografov Boruta Furlana, Mateja Vraniča, Andreja Vojeta in Arneja Hodaliča, katerih skupna točka je tesno sodelovanje z revijo *National Geographic Slovenija*, pa z razstavo *Podvodni svet* nadaljujemo cikel razstav, ki vsebinsko zaokrožujejo zgodbe dežel in ljudi, narave in njenih čudes.

Med pomembnejše, tako po obsegu in pripravi kakor po odmevnosti, je sodila predstavitev mučilnih naprav od 16. do 18. stoletja. *Barbarstvo muk* je bila razstava rekonstrukcij mučilnih naprav; na njej si je bilo mogoče ogledati nastanek, razvoj in uporabo teh »čudes« človeškega uma. Obenem je odprla vrsto vprašanj s področja družbenih odnosov ter pravnih in socioloških vidikov, na katere smo s pripravo in izvedbo spremljevalnega programa (vodeni ogledi, predavanja in okrogla miza v sodelovanju z Amnesty International Slovenija in s strokovnjaki z navedenih področij) skušali kar najbolj odgovoriti. Tudi v letu 2015 so nam pot na Razgledni stolp popestrile slike in risbe, ki so delo učencev Osnovne šole Škofljica. Razstavo *Magični srednji vek* si je bilo nedvomno vredno ogledati zaradi vsebine, pa tudi zato, ker so med deli nekatere prave mojstrovine.

Razstava *Sosed sosedu* je bila del izmenjalnega razstavnega projekta *Ljubljana–Budimpešta 2015*, ki je nastal na temelju razvijajočega se sodelovanja med Slovensko akademijo znanosti in umetnosti in Madžarsko akademijo umetnosti (Magyar Művészeti Akadémia). Dela triintridesetih madžarskih umetnikov, ki so zaobjela širok spekter likovne ustvarjalnosti, od prevladujočega slikarstva, preko grafike in mešanih tehnik do kiparstva, so si v poletnih mesecih obiskovalci Ljubljanskega gradu lahko ogledali v Palaciju in Stanovski dvorani. Recipročno predstavitev del slovenskih umetnikov pa so pod naslovom *Umetniki in njihova dela – tradicija in kontinuiteta v slovenskem slikarstvu* odprli v elitnem budimpeškem muzeju *Műcsarnok* v začetku avgusta. Častna pokrovitelja obeh razstav sta bila predsednik Republike Slovenije Borut Pahor in predsednik Republike Madžarske János Áder.

Konec septembra smo v Galeriji »S« postavili razstavo *Portreti* in na njej predstavili izbor del iz obsežnega opusa Irine Rahovsky Kralj (1937–2011). Slikarka se je večinoma posvečala portretu. Uveljavila se je s portreti literarnih in likovnih ustvarjalcev in znanstvenikov. Za razstavo je bil narejen izbor portretov s poudarkom na likovnih ustvarjalkah, videli pa smo tudi nekaj avtoportretov, izbranih iz neverjetno obsežnega tovrstnega slikarskega opusa. Razstavo so dopolnili cvetlična tihožitja in pejzaži okolice Črnuč, pokrajin ob morju in Prekmurja. Ob razstavi je Slovenska matica izdala vsebinsko bogato monografijo. Žal smo morali zaradi pomanjkanja sredstev odpovedati razstavo *Živali v slovenskem kiparstvu*, ki smo jo nameravali skupaj z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana oktobra postaviti v Kazematah. V tem času je bila v Peterokotnem stolpu na ogled prostorska postavitev *Intra muros* Marka Kovačiča in Roka Moharja. »*Konstrukcija z elementi modernizma bdi nad simbolno ekspresivnimi podobami, ki bi bolj ustrezale vzdušju tridesetih let prejšnjega stoletja kakor postmodernistični apokalipsi,*« sta avtorja zapisala v galerijskem listu za razstavo.

Ob koncu leta, v prazničnem času, smo v Peterokotnem stolpu v sodelovanju s Slovensko fundacijo za UNICEF pripravili humanitarno razstavo *UNICEF-ove Punčke iz cunj*, v Grajski kapeli sv. Jurija pa so bile na ogled postavljene *Jaslice*, lesene skulpture v naravni velikosti, delo avtorja Mira Rismonda.

Razstave po prostorih:

Peterokotni stolp:

- 29. 1.–5. 4. 2015: »*Mama, a bomo graščaki?*«, fotografska razstava, v sodelovanju z Oddelkom za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani; mentorica: dr. Sarah Lunaček Brumen

- 16. 4.–21. 6. 2015: **Jana Vizjak: Rumeni avtoportret**, slikarska razstava, v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana; kustos razstave: dr. Lev Menaše
- 25. 6.–20. 9. 2015: **Karel Plemenitaš: Reliefi – prostori spomina**, spremljevalna razstava 3. mednarodnega trienala keramike UNICUM 2015; kustos razstave: dr. Sarival Sosić
- 1. 10.–6. 12. 2015: **Marko Kovačič & Rok Mohar: Intra muros**, prostorska postavitev; v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana, kustos razstave: dr. Lev Menaše
- 10. 12. 2015–6. 1. 2016: **UNICEF-ove Punčke iz cunj**, humanitarna razstava; v sodelovanju s Slovensko fundacijo za UNICEF

Galerija »S«:

- 13. 2.–31. 5. 2015: **Pustolovščina poljubov**, fotografska razstava; v sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine; kustosinja razstave: Irena Uršič
- 11. 6.–13. 9. 2015: **Podvodni svet skozi oči fotografov National Geographic Slovenija**, fotografska razstava, v sodelovanju z revijo *National Geographic Slovenija*; kustosa razstave: Arne Hodalič in Grega Inkret
- 24. 9. 2015–6. 1. 2016: **Irina Rahovsky Kralj: Portreti**, slikarska razstava; kustos razstave: dr. Damir Globočnik

Kazemate:

- 7. 5.–27. 9. 2015: **Barbarstvo muk**, razstava mučilnih naprav od 16. do 18. stoletja; kustos razstave: dr. Andrej Studen

Palacij in Stanovska dvorana:

- 3. 7.–30. 8. 2015: **Sosed sosedu**, likovna razstava članov Madžarske akademije umetnosti, v sodelovanju z Madžarsko akademijo umetnosti in Galerijo-Muzejem Lendava; kustosa razstave: Márton Barabás in Dubravko Baumgartner

Stopnišče Razglednega stolpa

- 16. 5. 2015–6. 1. 2016: **Magični srednji vek**, risbe in slike učencev OŠ Škofljica; mentorica mag. Lucija Rupret

Grajska kapela sv. Jurija

- 3. 12. 2015–6. 1. 2016: **Jaslice**, lesene skulpture v naravni velikosti, avtor Miro Rismondo

Leta 2015 smo v sklopu likovno-galerijskega programa pripravili dvanajst razstav. Po približni oceni si jih je skupno ogledalo okoli 240.000 obiskovalcev (od tega *Barbarstvo muk* 51.241, *Podvodni svet* 19.834 in *Sosed sosedu* 36.467). Za natančne podatke o obisku drugih razstav bi bilo razstavne prostore treba opremiti s primerno tehnologijo, ki bi beležila obisk.

Kriterij uspešnosti: Likovno-galerijski program že dolga leta pomembno soustvarja vsebinsko ponudbo Ljubljanskega gradu. Z vsebinsko raznovrstnostjo, zanimivimi akterji in skrbjo za visoke standarde, ki jih tovrstna dejavnost terja je dosegel prepoznavno kakovostno raven in odmevnost.

Kriterij učinkovitosti: Za ta sklop programa je značilno, da pomanjkanje sredstev (zavrnjeni razpisi ali pozne izbire, dodelitev manjših sredstev od pričakovanih) odločilno vpliva na izvedbo, saj je ta zaradi navedenih razlogov mnogokrat okrnjena, kar se posledično pokaže tudi na končnem izdelku. Ob zagotovitvi ustreznih finančnih sredstev so boljši tudi rezultati, v nasprotnem primeru žal prihaja celo do odpovedi (razstavo *Živali v slovenskem kiparstvu* je Društvo likovnih umetnikov Ljubljana odpovedalo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev).

Kriterij primernosti: Kljub posameznim pomislekom je odziv umetnikov, institucij in obiskovalcev na razstave, ki so postavljene v različnih grajskih prostorih, pohvalen. Še vedno pa velja, da z umestitvijo likovnih del v grajske prostore njihov arhitekturni presežek samo še nadgrajujemo.

Kriterij dostopnosti: Obisk večine razstav je brezplačen. Pri plačljivih razstavah je višina vstopnine določena tako, da je dostopna širšemu krogu obiskovalcev, ali pa je že vključena v splošno grajsko vstopnico. Likovno-galerijski program zaradi tega doseže številčno in zelo raznoliko občinstvo.

c. Uprizoritveni program

V drugi polovici avgusta sta na Grajskem dvorišču potekala festivala *Komedija pod zvezdami* in *PANČ – festival stand-up komedije*, ki sta na Ljubljanskem gradu postala že stalnici in ki vsako leto privabita veliko ljubiteljev smeha. Tako smo dosegli cilj, in sicer da s tovrstnimi dogodki na Ljubljanski grad privabimo čim več predvsem mladih obiskovalcev. Novost preteklega leta v tem sklopu je program lutkotečnih predstav v Grajskem gledališču v izvedbi Lutkovnega gledališča Ljubljana; gre za komplementarno dejavnost Lutkovnega muzeja. Stalnica na gradu so tudi otroške predstave v izvedbi Mini teatra, ki so ob nedeljah na sporedu v dvorani tega gledališča.

PANČ – festival stand-up komedije (22.–26. 8. 2015)

8. poletni festival stand-up komedije PANČ je bil s petimi večeri za dan daljši kot pretekla leta. Na njem se je predstavilo šestindvajset komikov iz dvanajstih evropskih držav. Prvo ime Panča 2015 je bil nemški superzvezdnik Michael Mittermeier, znanec iz televizijskega šova *Wetten, dass..?* in videa Guano Apes – 'Kumba Y' ter prejemnik ducata medijskih priznanj, stand-up komik, ki je na berlinskem stadionu nasmejal več kot 80.000 ljudi.

Komedija pod zvezdami (27.–30. 8. 2015)

Deveto leto zapored se je pred koncem poletja dvorišče Ljubljanskega gradu spremenilo v prizorišče smeha, ljubezni in dobre družbe. V program festivala *Komedija pod zvezdami* leta 2015 smo uvrstili avtorski projekt *Sašo Hribar Show*, komedijo *Mame* in monokomediji *Natakarica Pepca* in *Jamski človek*.

Leta 2015 smo na področju uprizoritvenega programa izvedli dva projekta (devet dogodkov), ki si ju je ogledalo 5.350 obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti, učinkovitosti, primernosti in dostopnosti: Število obiskovalcev, ki so se leta 2015 udeležili dogodkov v tem programskem sklopu, se je v primerjavi s preteklim letom povečalo,

predvsem zaradi ugodnejših vremenskih razmer. Dva utečena in uveljavljena uprizoritvena projekta sta potekala v poletnem času in sta na Grajsko dvorišče privabila veliko obiskovalcev, željnih sprostitve, smeha in animacije. *Panč, festival stand-up komedije*, in *Komedija pod zvezdami* postajata prepoznavna in tradicionalna projekta, ki si v zadnjih letih postopoma nabirata zvesto občinstvo. Ta programski sklop so uspešno dopolnile predstave za otroke v dvorani Mini teatra (programski nosilec: Mini teater Ljubljana) in lutkotečne predstave v Grajskem gledališču (programski nosilec: Lutkovno gledališče Ljubljana).

d. Izobraževalni program

Poglavitni namen izobraževalnega programa v preteklih letih, pa tudi v letu 2015, je ozaveščanje vseh generacij o vlogi in pomenu Ljubljanskega gradu ter premične in nepremične kulturne dediščine. Z izvedbo programa za najmlajše si prizadevamo postati točka, kjer se obiskovalci seznanijo z novimi spoznanji, poleg tega pa pride do izraza posameznikova ustvarjalnost, ter mesto druženja za mlajše obiskovalce in njihove starše ter druge spremljevalce; prav mladim je v letošnjem programu namenjena posebna pozornost. Z izobraževalnim programom gradimo širšo prepoznavnost Ljubljanskega gradu, kar uresničujemo z vključitvijo vseh starostnih skupin v naše programe.

Predstavitve izvedenih dogodkov

Zimske počitniške delavnice (23.–25. 2. 2015)

Med zimskimi počitnicami smo za najmlajše obiskovalce pripravili tridnevni počitniški program, pri katerem je bil poudarek na raziskovanju v kombinaciji z ustvarjalnostjo. Raziskovalni del je potekal ob ogledu gradu, med spoznavanjem življenja v preteklosti ter ob poslušanju grajskih legend. Na ustvarjalnem delu delavnic pa so udeleženci na podlagi videne in slišane ustvarjali različne izdelke: kolaž gradu, skrinjo z zakladom in lutko viteza. Navzočnost grajske maskote, zmajčka Francija, je počitniškemu programu dala igrivo noto.

Jesenske počitniške delavnice (26.–28. 10. 2015)

Jesensko počitniško dogajanje na Ljubljanskem gradu je bilo povsem posvečeno viteškemu življenju na gradu. V sklopu tridnevnega druženja so otroci spoznavali navade in običaje vitezov, orožje, ki so ga uporabljali, hkrati pa so se naučili veliko novega o pestri preteklosti Ljubljanskega gradu. Izobraževalnemu je sledil ustvarjalni del, in sicer so si otroci vsak dan izdelali po en kos viteške opreme – ščit, meč in čelado.

Čarobni grajski teleskop

Koncept *Čarobnega grajskega teleskopa*, ustvarjalnih družinskih srečanj, ki potekajo vsako drugo soboto v mesecu, smo zastavili na spoznavanju zgodovine in legend, povezanih z nekaterimi mestnimi predeli, ki jih lahko vidimo z Razglednega stolpa. Na podlagi pripovedovanja so si sodelujoči na vsakem srečanju z drugo tehniko izdelali po eno razglednico; razglednice so postopoma zbirali v slikanici, ki so si jo obiskovalci naredili na uvodnem srečanju. V obravnavanem obdobju smo pripravili naslednja srečanja:

- 10. 1. 2015: **Škrat Hermi je doma** (tema: Ljubljanski grad)

- 14. 2. 2015: **Povodni mož** (tema: Stari trg)
- 14. 3. 2015: **Zmajevo domovanje** (tema: Zmajski most)
- 11. 4. 2015: **Zadovoljni pesnik** (tema: Prešernov trg in Tromostovje)
- 9. 5. 2015: **Najprej Hrust, za njim pa še Turki** (tema: Šmarna gora)
- 13. 6. 2015: **Spomini na pohajkovanja** (tema: park Tivoli)
- 11. 7. 2015: **Lakomni cesar** (tema: Kongresni trg)
- 8. 8. 2015: **Čudne hiše in Hermijevi prijatelji** (tema: Ljubljansko barje)
- 12. 9. 2015: **Kako se je v Ljubljani znašel slon** (tema: Hotel Slon)
- 10. 10. 2015: **Prijazni profesor** (tema: Vodnikov trg)
- 14. 11. 2015: **Hermi, moj prijatelj** (izdelava ročne lutke)
- 12. 12. 2015: **Zaključna prireditev s Hermijem** (razstava in predstavitev slikanice)

Srednjeveški tabor (7. 6.–30. 8. 2015)

Srednjeveški tabor v Grajskem parku je potekal vsako nedeljo v poletnih mesecih (junij, julij in avgust) od 10.00 do 18.00. Prireditev je namenjena naključnim obiskovalcem Ljubljanskega gradu, ki z ogledom viteške opreme in orožja ter s preizkušanjem v mečevanju in lokostrelstvu spoznavajo način življenja in navade srednjeveških bojevnikov. Za najmlajše je v času prireditve dvakrat potekalo iskanje cekinov. V obravnavanem obdobju smo izvedli 13 taborov.

Cikel predavanj O zgodovini kaznovanja na Slovenskem v novem veku (14., 21. in 28. 5. 2015)

Majski cikel treh predavanj smo zastavili kot spremljevalni program razstave *Barbarstvo muk; razstava mučilnih naprav od 16. do 18. stoletja*, ki obravnava tematiko kazensko-preiskovalnih postopkov v novem veku. Na prvem predavanju je dr. Andrej Studen predstavil potek kaznovalnih procesov od zasliševanja prek sodbe do izvršitve kazni; pri tem se je navezal tudi na spremembe kaznovalne politike od razsvetljenstva pa do danes. Drugo predavanje je bilo posvečeno fenomenu čarovniških procesov. Dr. Matevž Košir je ob konkretnih primerih osvetlil procese zoper čarovnice na Slovenskem in njihovo umeščenost v evropski kontekst. Cikel je sklenila dr. Dragica Čeč z zgodbami treh zločincev, ki so jim sodili pred ljubljanskim sodiščem, in tako predstavila kazensko prakso ljubljanskega sodišča v 18. stoletju.

Cikel predavanj Gradovi in dvorci na Slovenskem (5., 12. in 19. 11. 2015)

Novembrski cikel predavanj je bil posvečen gradovom, ki sodijo med tiste kulturnozgodovinske pojave, ki so v naši zavesti še vedno močno navzoči in so deležni velike pozornosti javnosti, kljub temu pa so še vedno nekoliko zaviti v tančičo skrivnosti. Arheologinja dr. Katarina Predovnik in kastelolog doc. dr. Igor Sapač sta v sklopu cikla na treh predavanjih predstavila razvoj grajskih stavb od najzgodnejših utrjenih plemiških prebivališč, preko zlate dobe srednjeveških gradov na Slovenskem v 12. in 13. stoletju do novega veka, ko se je uveljavila renesančna kultura in se je pojavil nov in udobnejši tip grajskih stavb – dvorci, ki so imeli vlogo plemiških rezidenc in upravnih središč plemiških gospodstev.

Prešernov dan na Ljubljanskem gradu (8. 2. 2015)

Na slovenski kulturni praznik je Ljubljanski grad, podobno kot večina drugih slovenskih kulturnih ustanov, svojim obiskovalcem ponudil brezplačen ogled kulturnih vsebin. Za obiskovalce smo ob tej

priložnosti organizirali brezplačne vodene ogleds: Časovni stroj (dva termina), vodstvo po Ljubljanskem gradu (dva termina) in po stalni razstavi *Slovenska zgodovina* (dva termina).

Festival Bobri (24. 1.–8. 2. 2015)

7. ljubljanski festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri je bil v letu 2015 v znamenju arhitekture in oblikovanja v počastitev 150. obletnice rojstva arhitekta Maksa Fabianija. Ljubljanski grad je na festivalu sodeloval že četrto leto; pripravili smo pet brezplačnih programov, pri katerih je bil poudarek na spoznavanju grajske arhitekture: vodeni ogled *Grajski potep z e-zmajčkom* (dva termina), delavnica *Postani srednjeveški arhitekt* (dva termina) in vodeni ogled *Pot na Šance in arhitekt Jože Plečnik* (en termin).

Kulturni bazar (18. 5. 2015)

Sodelovanje in predstavitev dejavnosti našega zavoda na področju kulturno-umetnostne vzgoje na Kulturnem bazarju v Cankarjevem domu je potekalo že četrto leto zapored. Na posebni stojnici smo predstavljali dejavnosti zavoda, s poudarkom na pedagoških programih, saj so obiskovalci bazarja večinoma strokovni delavci iz vzgojno-izobraževalnih ustanov. Pri predstavitvi smo poseben poudarek namenili *Časovnemu stroju*, uspešnici iz leta 2014, ter novosti v programu, vodenemu ogledu po razstavi *Barbarstvo muk*.

Festival za tretje življenjsko obdobje (28.–30. 9. 2015)

Sodelovanje Ljubljanskega gradu na Festivalu za tretje življenjsko obdobje je potekalo v obliki predstavitve programov, primernih za to starostno skupino, na skupni stojnici Mestne občine Ljubljana. Sodelovali smo tudi pri obfestivalskem dogajanju, saj smo obiskovalcem ponudili tri brezplačne vodene ogleds Ljubljanskega gradu.

Teden otroka (5.–11. 10. 2015)

V času Tedna otroka in tudi v sklopu akcije Skupnosti muzejev Slovenije *Z igro do dediščine* smo pripravili tri brezplačne vodene ogleds po Lutkovnem muzeju, in sicer 6. in 10. oktobra vodena ogleda po imenu *LUTKO-tech*, 8. oktobra pa igrivi vodeni ogled z naslovom *Lutkovne zavozlanke*.

Ta veseli dan kulture (3. 12. 2015)

Na pobudo ministrstva za kulturo smo 3. decembra tradicionalno omogočili brezplačen ogled vseh stalnih grajskih vsebin za vse obiskovalce. Kot dodatno ponudbo smo organizirali brezplačne vodene ogleds po Ljubljanskem gradu ter po stalnih razstavah *Slovenska zgodovina* in *Lutkovni muzej*.

Družinski vodnik

Aprila je luč sveta ugledal *Družinski vodnik po Ljubljanskem gradu*, ki sta ga v sodelovanju z našim zavodom pripravila mladinski pisatelj Žiga X. Gombač in ilustrator Ivan Mitrevski. Vodnik je namenjen družinam, ki lahko z njegovo pomočjo raziščejo devet točk na gradu, na vsaki od njih pa jih čakajo določene naloge, povezane z zgodovino gradu in drugimi grajskimi posebnostmi. Tako družine ob samostojnem ogledu dobijo prilagojen vpogled v preteklost gradu, njegov razvoj in namembnost skozi čas. Družinski vodnik smo prvič predstavili v sklopu Grajskih dni, ko smo praznovali 110. obletnico, odkar je Ljubljanski grad postal mestna last.

Leta 2015 smo v okviru izobraževalnega programa izvedli trinajest projektov (47 dogodkov), ki se jih je skupno udeležilo 796 obiskovalcev (obiskovalci Kulturnega bazarja in Srednjeveškega tabora niso vključeni, saj njihovega števila ni mogoče oceniti).

Kriterij uspešnosti: Glede na to, da smo cilje, ki smo si jih zastavili (ozaveščanje mlajših generacij, postati točka druženja za družine in z izvedbo tovrstnih programov graditi prepoznavnost Ljubljanskega gradu), dosegli, ta programski sklop ocenjujemo kot uspešen.

Kriterij učinkovitosti: Za izvedbo programskih enot v tem sklopu smo predvideli dokaj nizke finančne vloške in z njimi smo razmeroma učinkovito dosegli namen, ki je predvsem dolgoročne narave (vzgoja občinstva).

Kriterij primernosti: Zaradi poučnih vsebin, ki skušajo obiskovalce tovrstnih prireditev izobraziti in ozavestiti o področjih, ki jih s svojim delovanjem pokriva zavod (kulturna dediščina, zgodovina, arheologija, umetnost, etnologija), program ocenjujemo kot primeren.

Kriterij dostopnosti: Izobraževalni program je zajel vse starostne skupine obiskovalcev, od najmlajših do najstarejših. Nekateri dogodki v sklopu tega programa so bili brezplačni; ti so privabili največ obiskovalcev. Dostopnost smo omogočili tudi z udeležbo na različnih festivalih (Festival Bobri, Kulturni bazar, Festival za 3. življenjsko obdobje).

e. Tradicionalni dogodki

Tradicionalni dogodki na Ljubljanskem gradu so namenjeni širšemu krogu ljudi – predvsem naključnim domačim in tujim obiskovalcem. Njihova vsebina večinoma temelji na slovenskih običajih in zgodbah, ki so neposredno ali pa tesno povezani z Ljubljanskim gradom, Ljubljano in Slovenijo. Namen izvajanja tovrstnih dogodkov je vzdrževanje kakovosti utečenih programskih vsebin in dodajanje novih, inovativnih elementov ter tako skrbeti za ohranjanje tradicije in za prenos navad in običajev na mlajše generacije.

Predstavitev izvedenih dogodkov

Plesni večeri na Ljubljanskem gradu

Ljubljanski grad je v zadnjih letih postal eno zanimivejših in najbolj obiskanih plesnih prizorišč v Sloveniji. Lani smo v sodelovanju s Plesnim društvom EverGreen prisluhnil rednim obiskovalcem, ki so izrazili željo, da bi na isti večer v različnih dvoranh lahko plesali več zvrsti plesa – tako se je v Palacijo plesalo na latino ritme, v Stanovski dvorani pa so bili na sporedu vsi družabni plesi. Pred vsakim dogodkom (razen pred junijskim) smo ohranili urico preplesavanja, za katero je poskrbela Plesna šola Bolero, prav tako pa so udeleženci ob koncu dogodkov zaplesali slavnostno Jenkovo četvorko in skupinske plese. Pri junijski prireditvi nam je bilo naklonjeno tudi vreme, zato smo jo izpeljali na Grajskem dvorišču; za prijetno vzdušje so poskrbeli plesalci Plesnega mesta, Johnny's band z Janijem Kovačičem, Marko Vozelj in svetovna plesna prvaka Nadya Bičkova in Miha Vodičar.

V obravnavanem obdobju smo pripravili devet plesnih večerov:

- 17. 1. 2015: **Ples zime**
- 14. 2. 2015: **Ples v maskah**
- 21. 3. 2015: **Ples pomladi**
- 18. 4. 2015: **Ples slovenske glasbe**
- 9. 5. 2015: **Grajski ples**
- 13. 6. 2015: **Ples pod zvezdami**
- 17. 10. 2015: **Ples jeseni**
- 21. 11. 2015: **Ples zimzelenih melodij**
- 19. 12. 2015: **Božični ples**

Zgodba grajske trte – Spomladanska rez (3. 4. 2015), Trgatev (9. 10. 2015) in Tradicionalno mestno martinovanje (11. 11. 2015)

Grajska trta je potomka najstarejše trte na svetu, trte z mariborskega Lenta. Grad bogati od leta 1990. Tudi leta 2015 smo tradicionalno in v sodelovanju s konventom sv. Urbana, skrbnikom grajske trte, pripravili tri dogodke, Spomladansko rez, Trgatev in Tradicionalno mestno martinovanje, s katerimi smo se poklonili tej žlahtni rastlini.

Quintet Beltango – Valentinov koncert in milonga (13. 2. 2015)

Na predvečer valentinovega smo v dvoranah Ljubljanskega gradu gostili Quinteto Beltango, ki je bil ustanovljen leta 1998 v Beogradu in je dandanes eden izmed najbolj priznanih izvajalcev tanga na svetu – v petnajstih letih obstoja je odigral več kot petsto koncertov v dvajsetih državah. Obiskovalci so na koncertu najprej prisluhnili tradicionalnemu tangu ter *tango nuevo-line Astor Piazzolla*, po koncertu pa so imeli na plesu priložnost, da se še sami preizkusijo v ritmih tanga.

Jurjevanje (23. 4. 2015)

Jurjevanje na Ljubljanskem gradu ima v Ljubljani zelo dolgo tradicijo; Ljubljjančani so v preteklosti praznik zaznamovali na dva načina: najprej s slovesno mašo v čast sv. Juriju, zavetniku mesta Ljubljane, nato pa s prijetnim druženjem na Ljubljanskem gradu. Tudi letos se je tradicija nadaljevala s sveto mašo na Grajskem dvorišču.

5. grajski dnevi (15.–17. 5. 2015)

Ob 110. obletnici, odkar je Ljubljanski grad prešel v mestno last, smo pripravili že tradicionalne Grajske dneve, tokrat pete po vrsti. Da bi ustrezno zaznamovali ta mejnik v zgodovini gradu, smo pripravili vrsto brezplačnih dogodkov, ki so hkrati pomenili promocijo dejavnosti zavoda. V času Grajskih dni smo med drugim predstavili *Družinski vodnik po Ljubljanskem gradu*, ki ga je napisal Žiga X. Gombač, ilustriral pa Ivan Mitrevski.

Program 5. grajskih dni po dnevih:

15. 5. 2015:

- **Jurček in trije razbojniki**, lutkovna predstava Mini teatra (dvakrat)
- **Grajski potep z e-zmajčkom**, raziskovalni vodeni ogled
- **Magični srednji vek**, odprtje likovne razstave v sodelovanju z OŠ Škofljica

- **Ivan Hribar**, predavanje ddr. Igorja Grdine

16. 5. 2015:

- **Na kavo in torto z županom Hribarjem**, nastop uličnega gledališča Ana Monroe in koncert Brencl bande
- **Iskanje zmajevga zaklada**, raziskovalni vodeni ogled
- **Pridruži se zmajski družčini**, vodeni ogled in predstavitev *Družinskega vodnika po Ljubljanskem gradu*
- **Zavzemimo trdnjavo**, ustvarjalna delavnica

17. 5. 2015:

- **Dan odprtih vrat**, prost vstop na vsebine in brezplačni vodeni ogledi
- **Srednjeveški tabor**, animacija srednjeveških viteških skupin
- **Za devetimi gorami**, pripovedovalsko-glasbena predstava
- **Jurček in trije razbojniki**, lutkovna predstava Mini teatra

Grajski piskači (6. 6.–26. 9. 2015)

Na lesenem podestu, ki je bil speljan okoli Stolpa piskačev (prvič omenjen leta 1544), so grajski piskači vsak dan ob 11. uri zatrobili na tri pozavne in en kornet in s tem meščanom naznanili, da se bliža 12. ura, tj. ura kosila. Kdaj je ta navada zamrla, ni znano, viri pa jo omenjajo še v 17. stoletju. Vsekakor to muziciranje ni bilo njihova najpomembnejša naloga, gre pa za običaj, ki ga je Ljubljanski grad v sodelovanju z javnim zavodom Turizem Ljubljana po večletni nameri obudil leta 2010, predvsem zato, ker je simpatičen in v spomin na grajske piskače. Ta tradicija se od takrat naprej uspešno nadaljuje vse do danes, saj so se grajski piskači z Razglednega stolpa oglašali vsako lepo poletno soboto ob 11.30.

Knjižnica pod krošnjami (5. 6.–29. 8. 2015)

Knjižnica pod krošnjami, ki jo že vrsto let pripravljamo v sodelovanju z zavodom Divja misel, je na Ljubljanskem gradu ob poletnih koncih tedna zelo priljubljena. Predvsem tuji obiskovalci in starši z otroki se ob lepem vremenu radi ustavijo ob knjižnih policah ter prelistajo revije, knjige in drugo čtivo. Ohranili smo tudi bralno glasbo v živo, saj je med obiskovalci postala zelo priljubljena, vsako prvo soboto v mesecu pa smo ob 11.00 dodali učno urico slovenščine za tujce in jo poimenovali *Ekspres slovenščina*. Knjižnica je potekala ob lepem vremenu vsak konec tedna med 10. in 20. uro, ubrane melodije, v živo zaigrane za navdihujoče branje in listanje na prostem, pa je bilo mogoče slišati vsako nedeljo ob 11.00.

Let's polka – plesne delavnice polke (7., 14., 21. in 28. 6. 2015)

Polka je tradicionalni slovenski ples v narodnih nošah, zato smo ga v sodelovanju s plesalci Akademске folklorne skupine France Marolt iz Ljubljane želeli prikazati na plesnih delavnicah in tako predvsem tuje obiskovalce naučiti nekaj osnovnih korakov. Ob zvokih harmonike smo pokazali raznolikost slovenskega ljudskega plesa ter tako dokazali, da je naša kulturna dediščina resnično bogata.

Rast – plesno-pevska predstava (14. 6. 2015)

Ponovitev gala letnega koncerta Akademске folklorne skupine France Marolt v Stanovski dvorani je obsegala predstavitev letne produkcije te folklorne skupine; posvečena je bila 80-letnici rojstva enega najvidnejših koreografov in etnokoreologov na Slovenskem, Mirka Ramovša, ter 60-letnici njegovega delovanja pri skupini. Predstava je bila zasnovana na poustvaritvi nekaterih delov koreografij Ramovševega redkeje izvajanega opusa, skupaj s predstavitvijo novosti umetniškega vodje skupine Tomaža Simetingerja, in to ob zvokih simfoničnega orkestra, za folklorno skupino povsem neklasične glasbene spremljave.

Vilenica (4. 9. 2015)

V okviru 30. mednarodnega literarnega festivala Vilenica, v organizaciji Društva slovenskih pisateljev in Kulturnega društva Vilenica iz Sežane, je na Ljubljanskem gradu potekal tradicionalni sprejem pri županu, v sklopu literarnega branja pa so se predstavili književniki Jáchym Topol (Češka), nagrajenec Vilenice 2015, Milan Jesih (Slovenija), slovenski avtor v središču 2015, Stefano Benni (Italija), Órfhlaith Foyle (Irska) in K. Satchidanandan (Indija).

Leta 2015 smo v okviru tradicionalnih dogodkov pripravili enajst sklopov (76 dogodkov), ki se jih je udeležilo skupno 3.720 obiskovalcev (v to število niso vključeni obiskovalci Knjižnice pod krošnjami, Grajskih piskačev, plesnih delavnic *Let's polka* in nekaterih prireditev v sklopu Grajskih dni, saj se teh dogodkov udeležijo naključni obiskovalci, tako da je njihovo natančno število težko določiti).

Kriterij uspešnosti: Vsi načrtovani dogodki so bili kakovostno izvedeni, tiste, pri katerih je bilo to mogoče, smo nadgradili glede na povpraševanje in želje rednih obiskovalcev, s čimer smo dosegli zastavljene cilje.

Kriterij učinkovitosti: Zaradi večinoma brezplačnih vsebin v tem sklopu se finančni vložek ne povrne neposredno z vstopnino, vendar so rezultati dolgoročni, saj dogodki zajamejo številno in raznoliko občinstvo, na katero prenašamo védenje o tradiciji in običajih, povezanih z Ljubljanskim gradom, našim mestom in državo.

Kriterij primernosti: Tradicionalni dogodki praviloma izhajajo iz dediščine Ljubljanskega gradu, Ljubljane in običajev Slovenije, kar se je že v preteklosti pokazalo kot zanimivo, predvsem zaradi pozitivnih odzivov obiskovalcev posameznih dogodkov.

Kriterij dostopnosti: Dogodki v tem sklopu programa so bili z izjemo plesnih večerov brezplačni in zato dostopni za občinstvo vseh starosti. Ker so dogodki namenjeni večinoma naključnim obiskovalcem med glavno turistično sezono, se jih je udeležilo veliko obiskovalcev. Večje dogodke (Plesni večeri, Jurjevanje) je obiskalo med 200 in 400 obiskovalcev. Ustrezno dostopnost prireditev smo dosegli tudi pri dogodkih, ki jih izvajamo daljše časovno obdobje (Grajski piskači, Knjižnica pod krošnjami).

f. Film

Film pod zvezdami (2. 7.– 25. 7. 2015)

Film pod zvezdami, ki ga že vrsto let pripravljamo v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana in Javnim zavodom Kinodvor, je lani potekal v nekoliko zgodnejšem terminu kot pretekla leta, kar se je izkazalo za pozitivno, saj so bile projekcije v vročih poletnih nočeh dobro obiskane. Tudi lanski filmski večeri so ponudili izbor najodmevnejših filmov pretekle kinematografske sezone Kinodvora, v program pa sta bili uvrščeni še dve predpremieri in ena premiera. Zaradi slabe vremenske napovedi smo morali odpovedati le dve projekciji, filma *Bacek Jon* in *Amy*, in ju preseliti v Kinodvorovo dvorano.

Program Filma pod zvezdami 2015:

Četrtek, 2. 7. 2015: **Sol zemlje**

Petek, 3. 7. 2015: **Daleč od ljudi** (predpremiera)

Sobota, 4. 7. 2015: **Medzvezdje**

Nedelja, 5. 7. 2015: **Gemma Boveri**

Ponedeljek, 6. 7. 2015: **Leviatan**

Torek, 7. 7. 2015: **Birdman ali nepričakovana odlika nevednosti**

Sreda, 8. 7. 2015: **Bacek Jon film**

Četrtek, 9. 7. 2015: **Ritem norosti**

Petek, 10. 7. 2015: **Višja sila**

Sobota, 11. 7. 2015: **Pobesneli Max: Cesta besa (2D)**

Nedelja, 12. 7. 2015: **Še vedno Alice**

Ponedeljek, 13. 7. 2015: **Citizenfour**

Torek, 14. 7. 2015: **Zgodbe o konjih in ljudeh**

Sreda, 15. 7. 2015: **45 let** (premiera)

Četrtek, 16. 7. 2015: **Igra imitacije**

Petek, 17. 7. 2015: **Ni je več**

Sobota, 18. 7. 2015: **Ex_Machina**

Nedelja, 19. 7. 2015: **Teorija vsega**

Ponedeljek, 20. 7. 2015: **Cena slave**

Torek, 21. 7. 2015: **G. Turner**

Sreda, 22. 7. 2015: **Poštarjeve bele noči**

Četrtek, 23. 7. 2015: **Foxcatcher: Boj z norostjo**

Petek, 24. 7. 2015: **Takšna pač je**

Sobota, 25. 7. 2015: **Amy** (Vikendova predpremier)

Leta 2015 je bilo v sklopu Filmskega programa dvaindvajset dogodkov (dva sta bila na nadomestni lokaciji v Kinodvoru), ki jih je skupno obiskalo 13.857 obiskovalcev (na nadomestni lokaciji je bilo dodatnih 860 obiskovalcev).

Kriterij uspešnosti: Od štiriindvajsetih smo na Grajskem dvorišču prikazali dvaindvajset projekcij, le dve smo zaradi slabe vremenske napovedi predvajali v dvorani Kinodvora, kar je v primerjavi z letom

2014, ko je bilo na Grajskem dvorišču zgolj sedemnajst projekcij, precej bolje. Da je bil programski sklop uspešno izveden, kaže tudi podatek, da so bili tri filmske projekcije razprodane (otvoritveni film *Sol zemlje*, romantična komedija *Takšna pač je* in zaključni film *Amy*).

Kriterij učinkovitosti: Razmerje med vloženimi sredstvi in rezultatom je bilo pri tem sklopu pozitivno, tudi zaradi uspešnega sodelovanja dveh javnih zavodov.

Kriterij primernosti: Povpraševanje po filmih, predvajanih na Grajskem dvorišču, vsako leto narašča; tako se povečuje prepoznavnost programa ne samo v prestolnici, ampak tudi širše.

Kriterij dostopnosti: Na Grajskem dvorišču si je filmske projekcije ogledalo 13.857 gledalcev, v povprečju 630 na projekcijo. V primerjavi s preteklimi leti je bil opazen večji delež tujih obiskovalcev, saj je večina projekcij potekala v angleškem jeziku s slovenskimi podnapisi.

g. Muzejsko-razstavni program

Muzejsko-razstavni program Ljubljanskega gradu zajema različna področja, a hkrati predstavlja zaokroženo celoto, kar obiskovalcem omogoča boljše razumevanje zgodovinskega razvoja gradu in njegove ožje ter širše okolice. Zajema šest stalnih postavitev. Stalna razstava *Slovenska zgodovina* pregledno in jedrnato predstavi zgodovinski razvoj prostora med Alpami in Jadranom, *Virtualni grad* pa se osredotoča na predstavitev zgodovine in razvoja Ljubljanskega gradu. Stalna postavitev *Kaznilnica* obravnava obdobje, ko je bil Ljubljanski grad preurejen v institucijo za izvajanje prostostnih kazni, stalna postavitev *iLjubljana* umešča Grajski grič v kontekst mesta pod njim, stalna postavitev *Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu* pa prikazuje proces obnove gradu. Novost med stalnimi postavitvami v letu 2015 je Lutkovni muzej, v katerem sta celostno prikazani stoletna dediščina in zgodovina lutkarstva na Slovenskem.

V sklop muzejsko-razstavnega programa sodi tudi izvedba raznolikih tematskih vodenih ogledov in pedagoških programov. Kot novost iz preteklega leta izpostavljamo šest novih pedagoških programov, od katerih se štirje vsebinsko navezujejo na Lutkovni muzej in smo jih zasnovali v sodelovanju z Lutkovnim gledališčem Ljubljana. Od aprila do septembra so v sklopu razstave *Barbarstvo muk* potekali vodeni ogledi, v okviru katerih so lahko obiskovalci v družbi vodnika in dveh kostumiranih likov, čarovništva obsojene Anice in ljubljanskega rablja Hansa, spoznavali potek novoveških kazensko-preiskovalnih procesov. Skupno se je vseh vodenih ogledov po predhodni prijavi leta 2015 udeležilo 10.935 obiskovalcev.

Novost v tem programskem sklopu je še sistem avdiovođenja po Ljubljanskem gradu, ki je zaživel konec junija. Avdiovođenje je poleg slovenščine obiskovalcem gradu na voljo v angleškem, nemškem, italijanskem, francoskem, španskem, hrvaškem in ruskem jeziku.

Stalne vsebine:

Virtualni grad

Virtualni grad, 12-minutni virtualni sprehod po grajski zgodovini, obiskovalcem kratko in strnjeno predstavi celotno zgodovino Ljubljanskega gradu, njegov arhitekturni razvoj in arheološka spoznanja vse od prazgodovine, pozne bronaste dobe, antike, zgodnjega srednjega veka, srednjega veka, novega veka pa do 20. stoletja; ponuja bogato znanje in razmislek o razvoju, namembnosti in kulturni dediščini Ljubljanskega gradu. Avdioposnetek je na voljo v slovenskem in sedmih tujih jezikih.

Stalna razstava *Kaznilnica*

Kaznilnica se s svojo predstavitvijo osredotoča na časovno obdobje 19. stoletja in začetek 20. stoletja, ko je bil Ljubljanski grad preurejen za potrebe delovanja Kaznilnice. Razstava je na ogled v prenovljenih prostorih kaznilniških samic pod dvorano Palacij. Postavitev temelji na prepletu predstavljene stavbne dediščine samic in vsebin, ki pojasnjujejo vlogo celotnega gradu v tem obdobju; sledi konceptu celovite predstavitve zgodovine Ljubljanskega gradu kot neločljivega člena v urbanem razvoju Ljubljane, kompleksa, ki je v stoletjih spreminjal svojo podobo in namembnost. Postavitev je privlačna predvsem zaradi razstavljenega izvirnega stavbnega pohištva, kronološke predstavitve kaznilniških faz in navidezne resničnosti – holograma, ki ga spremlja generirani zvok. Vsebine na razstavi so na voljo v osmih jezikovnih različicah.

Stalna razstava *Slovenska zgodovina*

Razstava *Slovenska zgodovina* vsebinsko zajema tematsko in geografsko široko območje zgodovine ozemlja današnje Slovenije in ima pomembno vlogo, saj obiskovalce usmerja tudi v druge slovenske muzejske ustanove, katerih muzealije dopolnjujejo razstavo. Gre za temeljit pregled slovenske zgodovine, kulture in etnologije, hkrati pa razstava krepi nacionalno zavest pri domačih obiskovalcih in prepoznavnost Slovenije pri tujih. Vsebina razstave, zanimivo predstavljena z multimedijami, je obiskovalcem na voljo v šestih jezikih ter je prilagojena gibalno in senzorno oviranim.

Lutkovni muzej

Stalna razstava Lutkovnega muzeja s podnaslovom *Podobe slovenske lutkovne umetnosti, 1910–1990*, ki smo jo odprli 26. 5. 2015, celostno prikazuje stoletno dediščino slovenskega lutkarstva. Postavljena je v dveh sklopih. Prvi je namenjen začetkom lutkovne umetnosti na naših tleh in njenemu razvoju do leta 1968, ko je umrl Jože Pengov, prvi ravnatelj Mestnega lutkovnega gledališča Ljubljana, v drugem pa sta prikazana razvoj in modernizacija slovenskega lutkarstva, pri katerem so sodelovali tudi sodobni literarni in likovni ustvarjalci. Stalna postavitev vsebinsko dopolnjujejo eksponati sodobnih lutkovnih predstav, Lutkovna pot, ki povezuje Lutkovno gledališče Ljubljana in Ljubljanski grad, ter lutkotečne, po izvirniku obnovljene lutkovne predstave, ki jih je moč videti v Grajskem gledališču. Razstava je zasnovana interaktivno. Poleg multimedijskih vsebin so obiskovalcem na voljo lutkovni odri, kjer se lahko preizkusijo v oživljanju marionet ter ročnih in senčnih lutk. Vsebine so na voljo v petih jezikih in so dostopne tudi gibalno oviranim.

iLjubljana

Ljubljanski grad je ob 2000-letnici ustanovitve rimskega mesta Emone postal bogatejši za novo stalno razstavo *iLjubljana* na Razglednem stolpu, ki obiskovalce vabi k raziskovanju mesta skozi 4500 let

poselitve. Izjemna strateška lega z dobrimi komunikacijskimi možnostmi je omogočala kontinuirano poselitev ožjega središča mesta, posamezni zgodovinski dogodki pa so mesto skozi stoletja tudi dodobra preoblikovali. Razstava z vizurami in pogledom na Ljubljano prikazuje glavne poselitvene preseke v njenem razvoju, s posebnim poudarkom na prostorskih danostih in urbanizmu, ter obiskovalce usmerja na lokacije v mestu. Hkrati dopolnjuje manjkajoči člen stalnih razstav na Ljubljanskem gradu z umestitvijo Grajskega griča v kontekst mesta pod njim.

Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu

Na stalni postavitvi v Spodnjem lapidariju je predstavljeno fotografsko gradivo, opremljeno z ustreznimi komentarji, ki prikazuje obnovo in revitalizacijo Ljubljanskega gradu. Proces je potekal v treh fazah: raziskave, obnova in revitalizacija. Predstavljeno gradivo je iz arhivov arhitekturnega biroja Ambient, ki so ga v šestdesetih letih 20. stoletja na javnem razpisu izbrali za projektanta obnove.

Kriterij uspešnosti: Zaradi celovite in kakovostne predstavitve premične in nepremične kulturne dediščine, naraščajočega obiska šolskih skupin in povečanega števila domačih in tujih obiskovalcev ta programski sklop ocenjujemo kot zelo uspešen.

Kriterij učinkovitosti: Na učinkovitost muzejsko-razstavnega programa kaže ugodno razmerje med vloženimi sredstvi, ki so potrebna za vsakodnevno zagotavljanje dostopnosti tega sklopa obiskovalcem, in rezultati, ki se kažejo v številčnosti in strukturi obiskovalcev, med katerimi je predvsem veliko tujcev, razveseljuje pa tudi, da narašča število skupin iz slovenskih vzgojno-izobraževalnih ustanov.

Kriterij primernosti: Glede na dejstvo, da stalne postavite na Ljubljanskem gradu predstavljajo široko področje kulturne dediščine ter da imajo veliko pedagoško vrednost, hkrati pa pomenijo dodano vrednost celotne kulturne ponudbe, je primernost tega programskega sklopa očitna.

Kriterij dostopnosti: Ocenjujemo, da je muzejsko-razstavni program med vsemi programskimi sklopi najbolj dostopen, saj je obiskovalcem na voljo 365 dni v letu, zato je dosegel najštevilčnejše občinstvo. Zajel je vse starostne skupine, z izvedbo pedagoških programov, ki se vsebinsko navezujejo na obravnavani sklop, pa smo poseben učinek dosegli pri tej starostni skupini. Širšo dostopnost vsebin smo dosegli tudi z vzpostavitvijo sistema avdiovođenja v slovenskem in sedmih tujih jezikih.

Število obiskovalcev, medijskih objav in oglaševanje programskih vsebin

Število obiskovalcev:

Leta 2015 so števci prehodov zabeležili **1.190.441** obiskovalcev. Če ta podatek primerjamo z letom 2014, ko so zabeležili **1.129.049** obiskovalcev, se je obisk Ljubljanskega gradu povečal za 5,43 %. Tako smo že tretje leto zapored dosegli cilj, ki smo si ga zadali v *Strategiji razvoja javnega zavoda Ljubljanski grad v obdobju 2012–2017*, in sicer preseči 1 milijon obiskovalcev letno.

Število medijskih objav:

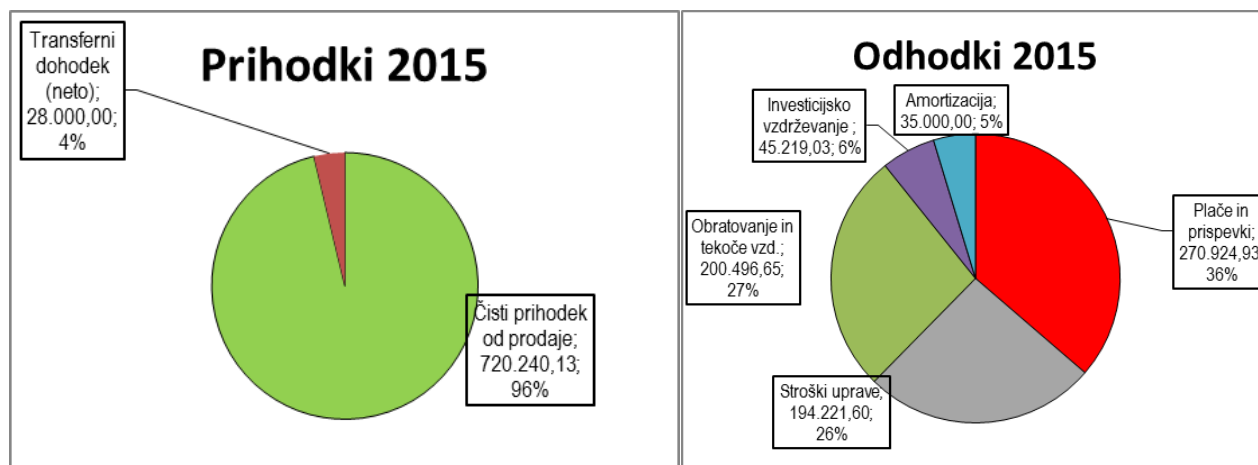
Medijskih objav za Ljubljanski grad je bilo leta 2015 **2.821**; od tega **1.522** člankov splošnega značaja in **1.299** člankov, vezanih na naše programske vsebine. Leta 2014 je bilo **1.761** medijskih objav splošnega značaja in **1.242** objav, vezanih na programske vsebine.

4.3.1.2 Javni prevoz potnikov s tirno vzpenjačo

09.02.2016						
	REALIZACIJA	REALIZACIJA	REALIZACIJA	NAČRT	REALIZACIJA	Real 2015 Načrt 2015
	2012	2013	2014	2015	2015	
Št. potnikov	262.326	280.000	318.009	328.000	348.253	106,17%
Čisti prihodek od prodaje	532.553,25	580.000,00	635.734,05	660.000,00	720.240,13	109,13%
Transferni dohodek	46.082,95	55.300,00	60.000,00	60.000,00	28.000,00	46,67%
Finančni in drugi prihodki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
PRIHODKI SKUPAJ	578.636,20	635.300,00	695.734,05	720.000,00	748.240,13	103,92%
Plače in prispevki	223.853,56	265.000,00	240.837,15	248.000,00	270.924,93	109,24%
Stroški uprave	50.642,60	52.000,00	194.221,60	194.221,60	194.221,60	100,00%
Obratovanje in tekoče vzd.	254.321,64	230.000,00	169.230,78	168.000,00	200.496,65	119,34%
Investicijsko vzdrževanje	38.537,49	65.000,00	56.719,77	74.420,00	45.219,03	60,76%
Finančni in drugi odhodki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Amortizacija	14.934,94	35.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00	100,00%
ODHODKI SKUPAJ	582.290,23	647.000,00	696.009,30	719.641,60	745.862,21	103,64%
Poslovni izid	-3.654	-11.700	-275	358	2.378	

Zgornja preglednica prikazuje poslovanje tirne vzpenjače v letu 2015 in razmerja glede na pretekla obdobja.

Prodanih je bilo za 9,1 % več vozovnic kot leta 2014, finančno pa je bil rezultat glede na realizacijo leta 2014 boljši za 13,29 %, glede na načrtovanja za leto 2015 pa za 9,13 %. Presežek prihodkov nad odhodki je 2.378 EUR, kar je ugodneje od napovedi.

Zaradi določil koncesijske pogodbe je bilo poročilo za tirno vzpenjačo skupaj s poslovnim načrtom za leto 2015 oddano koncedentu (MOL – OGD in hkrati Oddelku za kulturo) že novembra 2015 in je v celoti priloženo Poslovnemu poročilu zavoda za leto 2015 in Programu dela za leto 2016. Podatki v omenjenih dokumentih se razlikujejo zaradi zajemanja rezultatov v različnih obdobjih leta 2015.

4.3.2 Program izvajanja tržne dejavnosti

4.3.2.1 Turistična dejavnost

Dejavnosti na področju turizma smo tudi leta 2015 usmerili v pridobivanje čim večjega števila posameznih in agencijskih gostov iz Slovenije in tujine, torej obiskovalcev, ki jih zanima Ljubljanski grad z vsemi vsebinami in ne le kot razgledna točka. Zato smo aktivno osebno komunicirali s turističnimi agencijami, organizatorji potovanj, odgovornimi v nastanitvenih objektih, turistično-informacijskih centrih, kulturnih ustanovah – torej z vsemi, ki dosegajo ciljno populacijo gostov. Turistični program smo predstavili v katalogu Beograjskega turističnega sejma, v katalogih križark, ki priplujejo v Koper, na kongresni borzi Conventa, na zunanjih oglasnih površinah v Ljubljani, v tiskanih oglasih in na spletu. Poleg rednih oglaševanj nam je na borzi v Londonu skupaj s Turizmom Ljubljana tudi leta 2015 uspelo skleniti dogovor o navzočnosti v letnih vodnikih ABTA (Združenje britanskih turističnih agencij) in ASTA (Združenje turističnih agencij iz ZDA) in o oglaševanju v časopisu The Guardian.

V sodelovanju s Turizmom Ljubljana in društvom Slovenskih turističnih vodnikov smo, predvsem zato, da bi povečali kakovost strokovnih vodenj po Ljubljanskem gradu, pripravili Pravilnik o sodelovanju s turističnimi agencijami, organizatorji potovanj in drugimi posredniki turističnih storitev in v njem opredelili pristojnosti za vodenje po Ljubljanskem gradu.

V trženje kulturno-turistične ponudbe smo se dejavno vključevali z obiski nekaterih sejmov, turističnih borz, delavnic in prireditve, med katerimi lahko izpostavimo sejme v Utrechtu, Helsinkih, Beogradu, delavnice v Pragi, na Dunaju, v Stockholmu, Londonu, Budimpešti, Amsterdamu, Bruslju in v Beogradu ter turistični borzi v Berlinu in Londonu. Na tem področju uspešno sodelujemo s Turizmom Ljubljana ter tako skupaj dopolnjujemo ponudbo v prestolnici. Udeležili smo se Convente

in Slovenske turistične borze, od dogodkov, namenjenih domači javnosti, pa Študentske arene, Festivala za tretje življenjsko obdobje, Kulturnega bazarja idr. Udeležili smo se tudi 18. slovenske turistične borze SIW v Ljubljani, kar je bila odlična priložnost za utrjevanje obstoječih in vzpostavljanje novih poslovnih povezav.

Konec aprila smo odprli težko pričakovano trgovino s spominki Grajska doživetja za domov/Castle Experience2go, v kateri obiskovalcem ponujamo poseben darilni program, povezan z grajskimi doživetji, dogodki in zgodbami, ki se ob ogledu Ljubljanskega gradu prav vsakomur prijetno vtisnejo v spomin. Grajska doživetja za domov so unikatna. Poiskali smo mlade oblikovalce in izkušene proizvajalce ter njihovo sodobno ustvarjalnost združili s starodavnim grajskim duhom. Nastala so čudovita izvirna darila, izdelana posebej in samo za Ljubljanski grad. Vsako od njih v sklopu unikatnega darilnega programa nosi v sebi sled resničnega doživetja in avtorjev podpis. Izdelki so skrbno izbrani, estetski in uporabni, sodobni in izvirni.

Turistična ponudba *Časovni stroj*, ki smo jo uvedli že leta 2014, je poln razmah doživela lani, ko se je iz novosti razvila in postala prepoznavna, saj jo poznajo posamezniki in agencije iz Slovenije in tujine. Rednih in izrednih vodstev *Časovnega stroja* se je udeležilo 8146 obiskovalcev. Leta 2015 smo ponudbo nadgradili tudi z avdiovodniki v osmih jezikih: slovenskem, angleškem, nemškem, italijanskem, francoskem, španskem, ruskem in hrvaškem, kar se je pokazalo kot odlična naložba, saj smo jih do konca leta 2015 oddali kar 10.789-krat. Prav tako smo nadaljevali akcijo oglaševanja te vsebine na avtobusu, s čimer smo začeli leta 2014, ter prek spletne strani organizirali nagradno igro.

Dejavnosti na turističnem področju smo nadgradili z novo ponudbo: s kostumiranim vodenim ogledom razstave mučilnih naprav *Barbarstvo muk*.

Naša turistična zloženka je dobila novo podobo, saj smo si zadali nalogo morebitne obiskovalce še bolj obveščati in pridobivati nove. Zato je vsak mesec potekala distribucijska akcija po Ljubljani, izvedli pa smo tudi dve večji letni distribucijski akciji v Ljubljani in vseh pomembnejših turističnih krajih po Sloveniji.

V poletnih mesecih smo ponovili akcijo oglaševanja Ljubljanskega gradu kot turistične točke; slogan *Ljubljanski grad – z gradu vidiš vse* je bilo mogoče zaslediti na zunanjih medijih: na plakatnih površinah po Ljubljani in v večjih turističnih krajih po Sloveniji, na Aerodromu Ljubljana in pred Postojnsko jamo ter v reviji za potnike letalskega prevoznika Wizz-air. V času zunaj sezone je akcija potekala tudi ob slovenski obali – Ljubljanski grad smo oglaševali na klopeh ob sprehajalnih poteh in na stojalih za kolesa.

Prenovili smo spletno mesto www.ljubljanskigrad.si in leta 2015 zabeležili 154.444 obiskov. Spletnemu mestu smo dodali e-trgovino in našim obiskovalcem tako ponudili možnost ugodnejšega nakupa vstopnic za vsebine na Ljubljanskem gradu. Z objavami na spletnem omrežju Facebook smo lani dosegli 6.697.738 uporabnikov. Javnosti smo pokazali tri nove predstavitvene filme o Ljubljanskem gradu, Lutkovnem muzeju ter decembrskem prazničnem vzdušju, ki so imeli skupno 62.282 ogledov.

Zakupili smo medijski prostor in čas na digitalnih oglaševalskih platformah Google Adwords in Facebook Marketplace; naš namen je bil Ljubljanski grad na svetovnem spletu čim bolj umestiti kot turistično točko.

4.3.2.2 Oddajanje dvoran in drugih nepremičnin

Leta 2015 smo oddali prostore za skupno 177 prireditev (gre za komercialne in nekomercialne najeme), kar je 2 % več kot v enakem obdobju leto prej. Da se bo število dogodkov še povečevalo, kažejo rezervacije za leto 2016 in povpraševanje za leto 2017. Povečuje se tudi število dogodkov, ki jih organizirajo agencije iz tujine.

Potencialne najemnike smo ciljno ozaveščali o možnostih najema res enkratnih prostorov, ki jih za organizacijo dogodkov ponuja Ljubljanski grad. Naše izhodišče je, da moramo poskrbeti za izvedbo dogodkov na najvišji mogoči ravni, in to z dovršeno lastno tehnično opremo ter s poudarkom na

individualnem pristopu k vsaki stranki. Le tako lahko dosežemo pozitiven vtis pri organizatorjih dogodkov, pa tudi pri posameznikih, da se z veseljem znova odločijo za najem naših prostorov.

Udeležili smo se slovenske kongresne borze Conventa, ki je vodilni poslovni dogodek v jugovzhodni Evropi in temelji na preprostem konceptu, da je poslovno sodelovanje »iz oči v oči« za posredovanje informacij najučinkovitejše. Prizadevali smo si, da bi na časovno in poslovno učinkovit način pridobili čim več tujih organizatorjev dogodkov.

S promocijskim gradivom in predstavniki smo bili navzoči na sedmih mednarodnih turističnih sejmih in delavnicah ter na srečanju Slovenian Incoming Workshop (SIW), kjer smo poleg turistične ponudbe Ljubljanskega gradu uspešno predstavili možnosti za najem grajskih prostorov.

Predstavili smo prenovljeni e-katalog grajskih prostorov, v katerem smo posebno pozornost namenili prenovljeni Hribarjevi dvorani in poročni dvorani ter Grajskemu gledališču.

Organizatorje kongresnih dogodkov, agencije in posrednike smo opozorili na kongresni potencial Ljubljanskega gradu, tako da smo jim ga predstavili kot prizorišče, ki lahko uspešno gosti najzahtevnejše spremljevalne dogodke mednarodnih kongresov, manjše kongrese in simpozije ter vrhunske korporativne dogodke.

Z revijo Kongres smo se dogovorili za predstavitev Ljubljanskega gradu kot primera dobre prakse, saj bi organizatorjem kongresnih dogodkov, agencijam in posrednikom naš kongresni potencial radi predstavili z enim od izvedenih poslovnih dogodkov; gre za referenčni projekt tudi v svetovnem merilu. Radi bi namreč pokazali, da smo v Javnem zavodu Ljubljanski grad sposobni in pripravljeni gostiti najzahtevnejše mednarodne kongrese in dogodke.

Poročnih obredov, ki so leta 2015 potekali na Ljubljanskem gradu, je bilo 133. V primerjavi z letom 2014, ko jih je bilo 518, in letom 2013, ko jih je bilo 691, gre upad pripisati odločitvi Upravne enote Ljubljana, da Ljubljanski grad od marca 2014 ni več uradna lokacija za sklepanje zakonskih zvez. Zato smo na področju ponudbe prostorov za poročne obrede leta 2015 okrepili oglaševanje ter odmevno razstavljali na največjem slovenskem poročnem sejmu, ki je decembra potekal na Ljubljanskem gradu.

Krepili smo tudi sodelovanje s stalnimi najemniki prostorov na Ljubljanskem gradu, predvsem zaradi povezovanja dejavnosti in skupnega nastopanja na trgu.

4.4 Nastanek morebitnih nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa

Ob izvajanju javne službe Ljubljanskega gradu ni bilo zaslediti nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa.

4.5 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz preteklega leta

4.5.1 Program izvajanja javne službe

Kulturno-umetniški program

Z izvedbo raznolikega glasbenega programa, ki je zajemal jazzovske, etno in klasične zvrsti glasbe, smo omogočili predstavitev ustvarjalnega opusa različnih glasbenih ustvarjalcev in poustvarjalcev. Z izvedbo cikla *Barve ljubezni* na različnih prizoriščih smo uspešno izkoristili prednosti grajskega okolja, ki tovrstnemu programu doda posebno noto. Z izvedbo cikla *Milko Lazar in Matjaž Drevenšek z gosti na Ljubljanskem gradu* smo znova privabili ljubitelje etno glasbe, izvedene v sodobni preobleki. Nekoliko mlajše obiskovalce smo pritegnili z izvedbo tridnevnega cikla *Grajska muzika*.

Na področju likovno-galerijskega programa smo med drugim pripravili tri zelo odmevne projekte, likovno razstavo madžarskih akademikov *Sosed sosedu*, fotografsko razstavo *Podvodni svet skozi oči fotografov National Geographica* in prostorsko postavitev *Barbarstvo muk; mučilne naprave od 16. do 18. stoletja*. Poleg vseh drugih razstav so predvsem te tri pripomogle k doseganju cilja, in sicer da bi Ljubljanski grad postal prepoznaven ponudnik tovrstnih kulturnih vsebin v Ljubljani. Z likovno-galerijskim programom in s pomočjo prirejanja obrazstavnih dogodkov smo prav tako uspešno promovirali kulturno dediščino Slovenije, v turistični sezoni predvsem med tujimi obiskovalci. To se nam tudi za vnaprej zdi primerna pot za doseganje ciljev, ki smo si jih v tem programskem sklopu zastavili.

V uprizoritvenem programu smo v preteklem letu znova pripravili dobro prepoznavna poletna festivala Panč in Komedija pod zvezdami, ki sta na Grajsko dvorišče privabila več obiskovalcev kot leta 2014. Z vzpostavitvijo novega prizorišča, Grajskega gledališča, se je povečal delež mladih obiskovalcev.

Z izvedbo raznolikih programskih vsebin na področju izobraževalnega programa, ki so bile namenjene različnim starostnim skupinam, smo pri obiskovalcih sistematično spodbujali zanimanje za različne teme, povezane z zgodovino Ljubljanskega gradu in njegovo okolico, ter pri najmlajših spodbujali ustvarjalnost. Z novimi vsebinami smo se približali predvsem družinam, nekoliko manj pa nam je v program uspelo vključiti dijake in študente, kar vsekakor ostaja izziv za naprej.

Tradicionalni dogodki so bili leta 2015 kakovostni, nekatere od njih smo nadgradili in dopolnili z novostmi, kar je v skladu s ciljem, ki smo si ga v okviru tega programskega sklopa zastavili za leto 2015.

V primerjavi z letom poprej smo leta 2015 na področju filmskega programa dosegli vse cilje. Zaradi ugodnih vremenskih razmer sta bili le dve od štiriindvajsetih filmskih projekcij na nadomestni lokaciji. V primerjavi s preteklimi leti je bil opazen tudi večji delež tujih obiskovalcev.

Na področju muzejsko-razstavnega programa smo cilje v celoti dosegli, saj se je z uvedbo nove stalne postavitve *Lutkovni muzej* in z uvedbo nekaterih novih pedagoških programov povečala prepoznavnost tega programskega sklopa in njegove pedagoške vrednosti. Na to kaže tudi povečano število obiskovalcev, ki jih zanima tovrstni program, v primerjavi s preteklimi leti. K celoviti in kakovostni predstavitvi vsebin je pripomogla še uvedba in nadgradnja sistema avdiovođenja po Ljubljanskem gradu ter po stalnih razstavah *Slovenska zgodovina* in *Lutkovni muzej*.

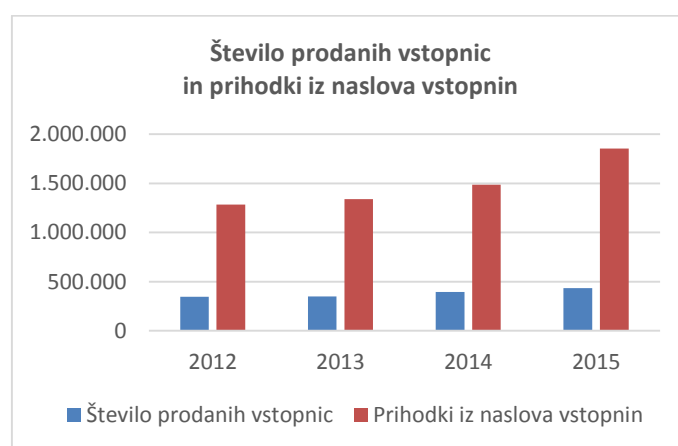
4.5.2 Program izvajanja tržne dejavnosti

Program tržne dejavnosti smo v celoti izvedli v skladu z načrtom, cilje smo pa močno presegli tako pri številu prodanih vstopnic in vozovnic za tirno vzpenjačo kot pri ustvarjenem prihodku.

V skladu s trženjsko strategijo smo nadaljevali vse akcije, s pomočjo katerih dosežemo končnega potrošnika, ki se sam odloča, kaj bo obiskal. Tako nam je z oglaševanjem, oglaševalskimi akcijami, z navzočnostjo v medijih in na sejmi uspelo zagotoviti, da je obisk individualnih obiskovalcev narasel.

Kategorija/leto	2012	2013	I=2013/2012	2014	I= 2014/2013	2015	I=2015/2014
Število prehodov (obiskovalcev)	952.738	1.016.829	1,07	1.129.049	1,11	1.190.441	1,05
Število prodanih vstopnic	344.772	349.652	1,01	394.280	1,13	433.428	1,10
Prodane vstopnice / število prehodov (%)	36,19	34,39	0,95	34,92	1,02	36,41	1,04
Prihodki iz naslova vstopnin	1.284.929	1.338.770	1,04	1.486.314	1,11	1.853.758	1,25

Leta 2015 smo skupno prodali 433.428 vstopnic (kulturni dogodki niso upoštevani) in smo tako ustvarili 1.853.758 EUR prihodka, kar je kar 25 % več kot leta 2014.

Naše dejavnosti so bile vse leto usmerjene v pridobivanje čim večjega števila individualnih in agencijskih gostov iz Slovenije in tujine. Med tujimi gosti smo leta 2015 našli največ obiskovalcev iz Italije, Velike Britanije, Nemčije, Združenih držav Amerike, Francije, Japonske, Španije, Rusije in Hrvaške.

4.6 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila ter ukrepi za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti poslovanja

Javni zavod Ljubljanski grad je leta 2015 zagotavljal gospodarno in učinkovito ravnanje z razpoložljivimi sredstvi. Dosegli smo zastavljene cilje.

Delež prihodkov za izvajanje javne službe v celotnih prihodkih, ki so znašali 83,65 %.

4.7 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora

Leta 2015 smo nadaljevali notranji nadzor, ki smo ga vzpostavili na začetku poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad in ki temelji na določilih Zakona o javnih financah; naš namen je doseči, da bi finančno poslovanje in sistem notranjih kontrol delovala v skladu z načeli zakonitosti, preglednosti, učinkovitosti, uspešnosti in gospodarnosti.

Zakon o javnih financah v 100. členu določa, da je predstojnik neposrednega in posrednega uporabnika odgovoren za vzpostavitev in delovanje ustreznega sistema finančnega nadzora in kontrol ter notranjega revidiranja. V okviru vodenja registra tveganj smo leta 2015 v skladu s terminskim načrtom in nosilci za odpravo tveganj preverjali uresničevanje načrtovanih nalog.

V začetku decembra smo izvedli posodobitve registra tveganj poslovanja. Pomembnih odstopanj ni bilo in na tem delu notranje kontrole nismo ugotovili nobene pomanjkljivosti. Leta 2015 je kontinuirano, na tedenski ravni, potekalo spremljanje odprtih postavk in zapadlih neplačanih obveznosti in terjatev.

Služba za notranjo revizijo MOL je septembra 2015 opravila redno notranjo revizijo pravilnosti evidentiranja in izkazovanja terjatev in obveznosti. Njena priporočila so se nanašala na vzpostavitev evidentiranja preko glavne blagajne, na pravilno evidentiranje dolgoročnih poslovnih terjatev, na sprejetje ustrezne računovodske usmeritve v zvezi s popravkom in odpisom posameznih terjatev ter na evidentiranje in izkazovanje danih avansov.

Vse nasvete revizijske službe smo upoštevali, sprejeli smo predlagane ukrepe za obvladovanje tveganj, jih predstavili v odzivnem poročilu ter jih posredovali na Službo za notranjo revizijo MOL, od koder so nam posredovali obvestilo o zadovoljivi izvedbi ukrepov za vsa izdana priporočila.

Izjava o notranjem nadzoru javnih financ je sestavni del poslovnega poročila o doseženih ciljih in rezultatih proračunskega uporabnika, ki je del zaključnega računa oziroma letnega poročila proračunskega uporabnika, in predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v Javnem zavodu Ljubljanski grad.

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	
v / na (naziv proračunskega uporabnika)	
JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD	
(sedež proračunskega uporabnika, šifra in matična številka)	
GRAJSKA PLANOTA 1, 1001 LJUBLJANA	
Šifra:	38628
Matična številka:	3887359
Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna. Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev, in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno. Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v / na (naziv proračunskega uporabnika)	
JAVNEM ZAVODU LJUBLJANSKI GRAD	
Oceno podajam na podlagi:	
* ocene notranje revizijske službe za področji:	
– evidentiranja oziroma izkazovanja terjatev in obveznosti, – opravljena je bila preveritev notranjega kontrolnega sistema na področju terjatev in obveznosti. Ugotovitev je bila, da zaradi odsotnosti notranjih kontrol direktorica ni imela zagotovila, da bodo kratkoročne terjatve in obveznosti pravočasno, pravilno in popolno evidentirane in izkazane. Na osnovi priporočenih aktivnosti in svetovanj notranje revizijske službe, so bile pomanjkljivosti odpravljene in vzpostavljeni kontrolni mehanizmi za obvladovanje tveganj.	
* samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja:	
* ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna...)	
V / Na (naziv proračunskega uporabnika)	
JAVNEM ZAVODU LJUBLJANSKI GRAD	
je vzpostavljen(o):	
1. primerno kontrolno okolje (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na/v celotnem poslovanju,	

b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2. upravljanje s tveganji:	
2.1 cilji so realni in merljivi, tp. da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na/v celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2.2 tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na/v celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
3. na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.	

6. notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) z lastno notranje revizijsko službo,	
b) s skupno notranje revizijsko službo,	x
c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,	
d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.	
ad b) Navedite naziv skupne notranje revizijske službe : Služba za notranjo revizijo MU MOL	
Sedež in matična številka skupne notranje revizijske službe: Slovenska cesta 44, 1000 Ljubljana	
Matična številka:	5874 025
V letu 2015 (leto, na katero se Izjava nanaša) sem na področju notranjega nadzora izvedla naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave): – upoštevanje priporočil notranje revizijske službe, – posodobitve Registra tveganj, – vpeljava enotne programske podpore za finančno-računovodsko spremljanje poslovanja.	
Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje): Ocenjujemo, da na/v pretežnem delu poslovanja obvladujemo tveganja.	
Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:	
Direktorica, Mateja AVBELJ VALENTAN, mag.	
Datum podpisa predstojnika:	
12. 2. 2016	

4.8 Pojasnila na področjih, na katerih zastavljenih ciljev nismo dosegli

Kulturno-umetniški program

Večino zastavljenih ciljev na področju kulturno-umetniškega programa smo leta 2015 uspešno dosegli, vsekakor pa si bomo v naslednjih letih prizadevali za izboljšave na vseh področjih. Vzrok za morebitno manj uspešno doseganje ciljev na nekaterih področjih so predvsem dejavniki, na katere nimamo vpliva. Med njimi naj omenimo vreme (pri izvedbi dogodkov na prostem) ter odvisnost od soorganizatorjev pri nekaterih projektih. Kot primer za to navajamo predvsem kiparsko razstavo Živali v slovenskem kiparstvu, v programu predvideno med 15. 10. 2015 in 6. 12. 2015 v Kazematah, vendar jo je koproducent, Društvo likovnih umetnikov Ljubljana, zaradi pomanjkanja finančnih sredstev odpovedal.

4.9 Ocena učinkov poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad na druga področja

Poslanstvo Ljubljanskega gradu je promocija premične in nepremične kulturne dediščine, katere skrbnik je zavod. S stalnimi muzejskimi postavitvami na Ljubljanskem gradu kot najbolj obiskani turistični točki v Sloveniji predvsem preko tujih obiskovalcev aktivno promoviramo kulturno dediščino Ljubljanskega gradu in Slovenije ter tako krepimo prepoznavnost Slovenije in Ljubljane v tujini, poleg tega pa ta učinek povečujemo z vsebinsko raznolikimi in strokovno izvedenimi vodenimi ogledi, ki udeležencem ponujajo celovit vpogled v bogato in zanimivo preteklost Ljubljanskega gradu.

Kulturno-umetniški program z izvedbo kulturnih prireditev na področju glasbenega, likovno-galerijskega, uprizoritvenega, izobraževalnega, filmskega programa in tradicionalnih dogodkov sooblikuje celovito kulturno in turistično ponudbo v Ljubljani in tako pri domačih obiskovalcih dviguje zavest in védenje o slovenski kulturi, hkrati pa povečuje njeno prepoznavnost pri tujih obiskovalcih posameznih programskih vsebin. Dostopnost programov povečujemo z vključevanjem v različne akcije in z aktivnim sodelovanjem v njih; prizadevamo si, da bi tovrstne vsebine tako postale še bolj dostopne za socialno ogrožene ter gibalno in senzorno ovirane obiskovalce.

Spletno stran smo prenovili z novimi vsebinami in ponudbami, ki uporabnikom omogočajo jasnejši pregled dogajanja na Ljubljanskem gradu, informacije pa so tako postale še dostopnejše. Uporabnikom smo v novo vzpostavljeni e-trgovini omogočili ugodnejši nakup vstopnic za vsebine Ljubljanskega gradu.

Na Ljubljanskem gradu zagotavljamo dostop gibalno oviranim, vendar ga zaradi določenih danosti in zakonitosti žal ne moremo zagotoviti v celoti. Za gibalno ovirane in osebe s posebnimi potrebami sta zagotovljeni brezplačna vožnja z vzpenjačo in brezplačna vstopnica za vse grajske vsebine, s klančinami in dvigalom jim omogočamo dostop do Grajskega dvorišča ter do dvoran, kjer poteka kulturno-umetniški program, poleg tega pa jim zagotavljamo prilagojen ogled stalne razstave Slovenska zgodovina. Tudi na leta 2015 odprtih novih površinah – stalna razstavna postavitev

Lutkovni muzej in Grajska trgovina – smo gibalno oviranim v večjem delu zagotovili ustrezen dostop (dvigalo, klančine). Prav tako so osebam s posebnimi potrebami na voljo primerni toaletni prostori.

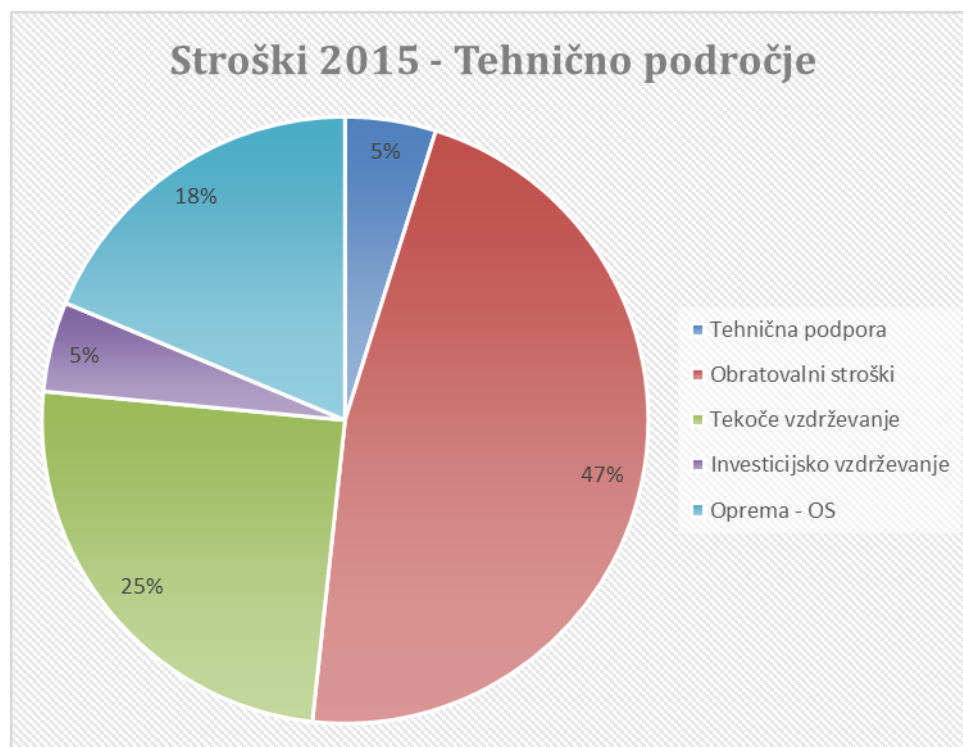
V Javnem zavodu Ljubljanski grad se zavzemamo za to, da bi bile naše vsebine čim bolj dostopne senzorno oviranim osebam. Tipna maketa Ljubljanskega gradu za slepe in slabovidne na Grajskem dvorišču je opremljena z legendo v Braillovi pisavi in latinici; Ljubljanski grad je tako postal senzorno dostopnejši za slepe in slabovidne obiskovalce. Stalna razstava Slovenska zgodovina je opremljena tudi z avdiovodniki in taktili za slepe in slabovidne, Virtualni grad pa s podnapisi v sedmih svetovnih jezikih in v slovenščini za gluhoneme; stalno postavitev Kaznilnica smo naglušnim in gluhonemim približali z informacijsko-doživljajskim sklopom razstave. Senzorno oviranim je večinoma prilagojena tudi stalna postavitev Lutkovni muzej (taktili, avdiovodenje). Na Ljubljanskem gradu si prizadevamo, da bi vsem obiskovalcem zagotovili čim boljšo dostopnost, zato se glede na danosti objekta na tem področju odločamo za ukrepe, ki so inovativni in vključujejo pametne rešitve.

Ker tirna vzpenjača deluje vse dni v letu, se dostopnost do grajskega poslopja in njegove okolice povečuje; to omogoča lažji dostop gibalno oviranim in osebam s posebnimi potrebami. Obratovanje tirne vzpenjače zaradi majhnega ogljičnega odtisa ne vpliva negativno na okolje.

Ljubljanski grad je za javnost odprt vse dni v letu in glede na to je obiskovalcem v vseh letnih časih na voljo raznovrstna kulturno-umetniška in turistično ponudba. Prizadevamo si, da bi bila ta namenjena vsem starostnim skupinam, domačim in tujim obiskovalcem, ljudem z različnimi zanimanji in pričakovanji v zvezi z obiskom. Tudi v prihodnje bi radi zagotavljali kakovostno ponudbo, ki bo obogatila stanje duha in znanje vsakega izmed obiskovalcev Ljubljanskega gradu.

5. OBRATOVANJE IN TEKOČE VZDRŽEVANJE

Zagotavljanje razpoložljivosti objektov in opreme na Ljubljanskem gradu pomeni največji delež stroškov na tehničnem področju. Glede na program dela in finančni načrt Javnega zavoda Ljubljanski grad 2015 smo za potrebe tehničnega področja načrtovali 1.017.000 EUR, dejansko pa smo porabili 1.353.910 EUR; ti stroški so razčlenjeni v spodnjem grafu.

Za leto 2015 smo neposredne stroške obratovanja in tekočega vzdrževanja načrtovali v višini 881.000 EUR, realizirani pa so bili v višini 968.014 EUR. Stroški dela zaposlenih in stroški za tirno vzpenjačo niso upoštevani. Kratka razčlenitev:

STM 3200: Obratovalni stroški Ljubljanski grad: za leto 2015 smo predvideli porabo v višini 641.000 EUR, realizirana pa je bila v višini 633.249 EUR; poraba je nekaj nižja, predvsem zaradi varčevanja pri porabi osnovnih energentov.

STM 3300: Tekoče vzdrževanje Ljubljanski grad: za leto 2015 smo predvideli porabo v višini 240.000 EUR, realizirana pa je bila v višini 334.765 EUR, kar je več od načrtovanega zaradi prevzemanja dodatnih in nepredvidenih obveznosti na tem stroškovnem mestu.

Več podatkov in primerjav s preteklimi obdobji je v spodnji preglednici.

Tabela št. 1: Stroški tehničnega področja

v EUR

	Naziv	Realizacija 2013	Načrt 2014	Realizacija 2014	Načrt 2015	Realizacija 2015	IX Real. 2015 Načrt 2015
STM	TEHNIČNO PODROČJE	895.049	895.000	1.017.200	1.017.000	1.353.910	133%
3000	Splošno	2.000	2.000	3.000	3.000	3.195	106%
3100	Tehnična podpora	30.647	34.000	27.000	27.000	65.427	242%
	Material za prireditve	4.653	5.000	6.000	6.000	32.204	537%
	Storitve	23.828	24.000	18.000	18.000	29.764	165%
	Najemi opreme	2.165	3.000	2.000	2.000	3.458	173%
	Ostalo + intervencije	0	2.000	1.000	1.000	0	0%
3200	Obratovalni stroški	596.656	600.000	645.200	641.000	633.249	99%
	Najemnina Kopitarjeva	4.460	15.360	15.200	16.000	15.070	94%
	Telefoni	18.989	21.000	20.000	20.000	29.711	149%
	Elektrika	161.656	165.000	150.000	150.000	146.961	98%
	Redno varovanje	77.492	79.000	83.000	83.000	81.542	98%
	Redno čiščenje, sanitarni mat.	82.781	80.000	67.000	67.000	77.556	116%
	Zunanje urejanje površin	55.968	60.000	65.000	65.000	102.589	158%
	Voda, kanalščina	21.869	20.000	15.000	15.000	14.386	96%
	Snaga, ...	20.951	23.000	25.000	25.000	22.998	92%
	Plin (Energetika)	155.000	150.000	140.000	150.000	95.637	64%
	drugi izdatki (intervencija in ostalo)	1.950	2.000	65.000	50.000	46.797	94%
3300	Tekoče vzdrževanje	152.747	178.000	236.000	240.000	334.765	139%
	Pog. vzdrževanje	119.860	150.000	200.000	200.000	269.521	135%
	Storitve	10.667	13.500	13.000	13.000	30.722	236%
	Vzdrževalni material	21.220	13.500	23.000	23.000	25.083	109%
	Ostalo + intervencije	1.000	1.000	0	4.000	9.440	236%
3400	Investicijsko vzdrževanje	60.000	40.000	65.000	65.000	64.829	100%
	Investicijsko vzdrževanje,....	60.000	40.000	0	65.000	64.829	100%
	Kulturna dediščina	0	0	0		0	
3500	Investicije LG	0	0	0		0	
3700	Oprema - OS	53.000	40.000	40.000	40.000	252.446	631%
	Intervencije	2.000	1.000	1.000	1.000	0	0%

Brez upoštevanja Tirne vzpenjače in stroškov zaposlenih

Brez upoštevanja investicij in investicijskih transferov

6. INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUP OPREME

6.1 Investicije

Javni zavod Ljubljanski grad v skladu s svojim poslanstvom neposredno ne izvaja investicij na objektih v upravljanju, ampak jih vodi, usklajuje in nadzira. Leta 2015 je bil način financiranja podoben kot v preteklih letih, delno pa poteka prek investicijskih transferjev in Oddelka za kulturo MOL ter investicijskih odhodkov.

V nadaljevanju so prikazane v letu 2015 realizirane investicije in analiza obnove vseh površin na Ljubljanskem gradu.

Tabela št. 2: Realizirane investicije v letu 2015

Realizirane investicije 2015	Skupaj z DDV:
Trgovina	100.000,00 €
Vstopni paviljon	150.000,00 €
Vinoteka	100.000,00 €
Galerija S	50.000,00 €
Hribarjeva dvorana	400.000,00 €
Grajski vinograd	50.000,00 €
Energetska sanacija II	100.000,00 €
Projektna dokumentacija	80.000,00 €
SKUPAJ	1.030.000,00 €

Tabela št. 3: Analiza površin na Ljubljanskem gradu

Nivo	Obnovljeno		Neobnovljeno		Investicija v teku		SKUPAJ	
	m²	%	m²	%	m²	%	m²	%
-1, -2	2.109,85	39,55	2.785,40	52,20	440,30	8,25	5.335,55	31,05
			Vstopna klančina, servis, tehnični nivo, Bastija		Energetski blok			
0	1.823,85	67,00	712,15	26,10	188,40	6,90	2.724,40	15,86
			Pod Kazamatami, Rustika, Mini teater		Galerija S			
1	4.835,50	90,30	437,80	8,15	83,00	1,55	5.356,30	31,18
			Kazamate, del obh. hodnika, Prehod G-S		Vinoteka, Vinska klet			
2	1.812,00	83,55	107,05	4,90	250,65	11,55	2.169,70	12,63
					Hribarjeva dvorana			
3	802,90	92,00	0,00	0,00	69,85	8,00	872,75	5,08
					Hribarjeva dvorana			
4	713,10	98,70	0,00	0,00	9,50	1,30	722,60	4,21
					Hribarjeva dvorana			
SKUPAJ	12.097,20	70,41	4.042,40	23,53	1.041,70	6,06	17.181,30	100,00

Ljubljanski grad je v investicijskem smislu razdeljen na trakte in nivoje. V zgornji razpredelnici so navedeni nivoji in tri osnovne kategorije:

1. obnovljene površine – te znašajo 12.097,20 m² ali 70,40 % celotne površine,
2. neobnovljene površine v velikosti 4.042,40 m² ali 23,50 % celotne površine in
3. investicije v teku, ki predstavljajo 1.041,70 m² ali 6,10 % celotne površine.

Skupaj predstavljenih 17.181,30 m² površin Ljubljanskega gradu, katerih deleži so v odstotkih prikazani po nivojih na skrajnem desnem robu razpredelnice, upošteva tudi notranje Grajsko dvorišče in Bastijo.

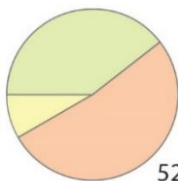
Analiza obnovljenosti prostorov

NIVO -1, -2 (z Bastijo)

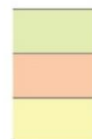
KVADRATURE:

Obnovljeno	2109,85 m ²	39,55 %	39,55 %
Neobnovljeno	2785,40 m ²	52,20 %	
Investicije v teku	440,30 m ²	8,25 %	8,25 %
SKUPAJ	5335,55 m ²	100,00 %	52,20 %

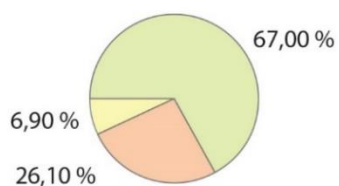
LEGENDA:

Obnovljeno
Neobnovljeno
Investicije v teku

KVADRATURE:

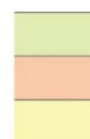
Obnovljeno	1823,85 m ²	67,00 %
Neobnovljeno	712,15 m ²	26,10 %
Investicije v teku	188,40 m ²	6,90 %
SKUPAJ	2724,40 m²	100,00 %

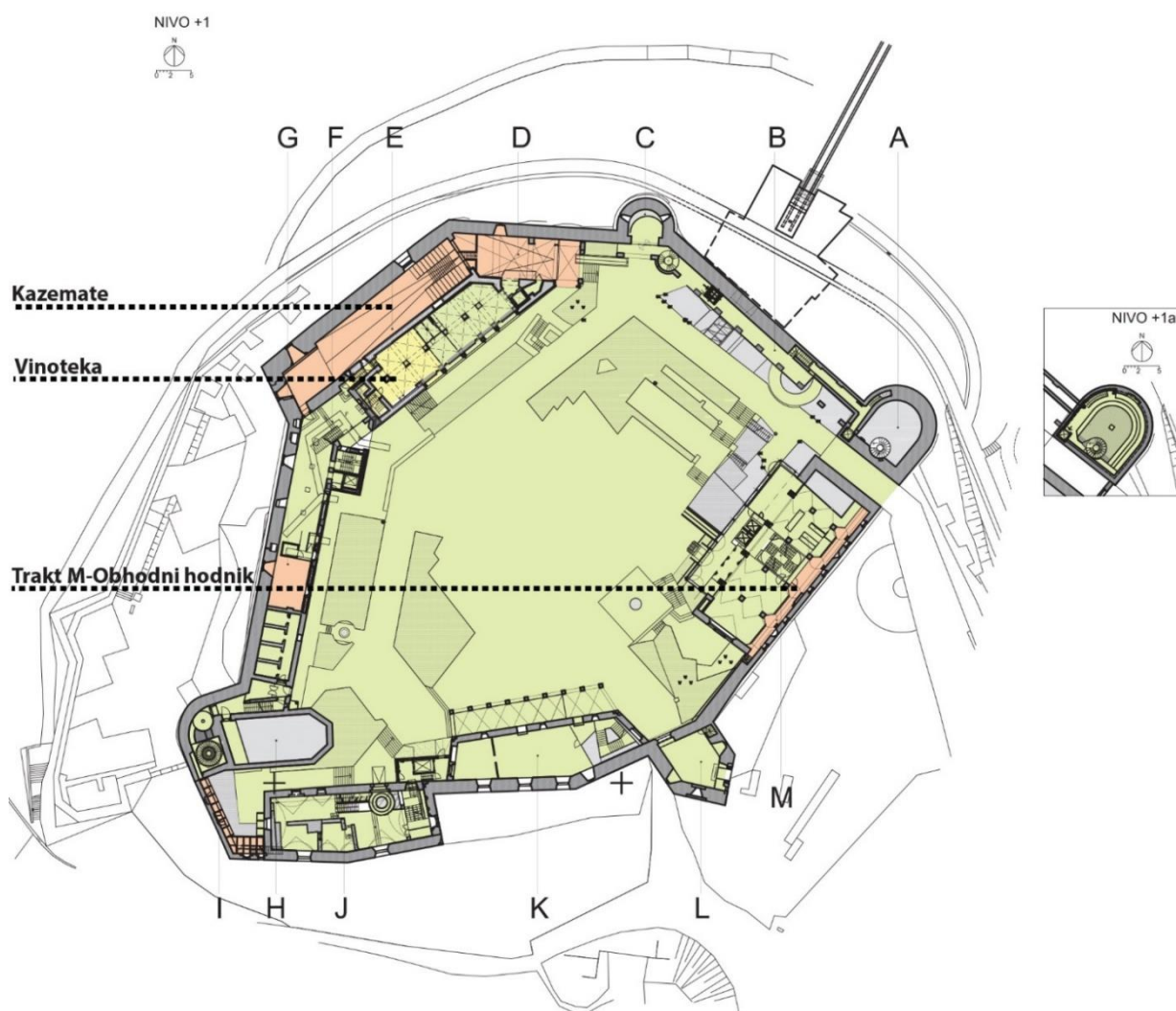

LEGENDA:

Obnovljeno

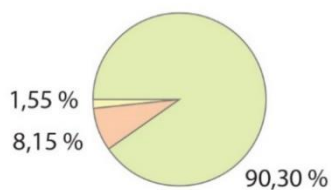
Neobnovljeno

Investicije v teku

KVADRATURE:

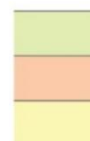
Obnovljeno	4835,50 m ²	90,30 %
Neobnovljeno	437,80 m ²	8,15 %
Investicije v teku	83,00 m ²	1,55 %
SKUPAJ	5356,30 m ²	100,00 %

LEGENDA:

Obnovljeno

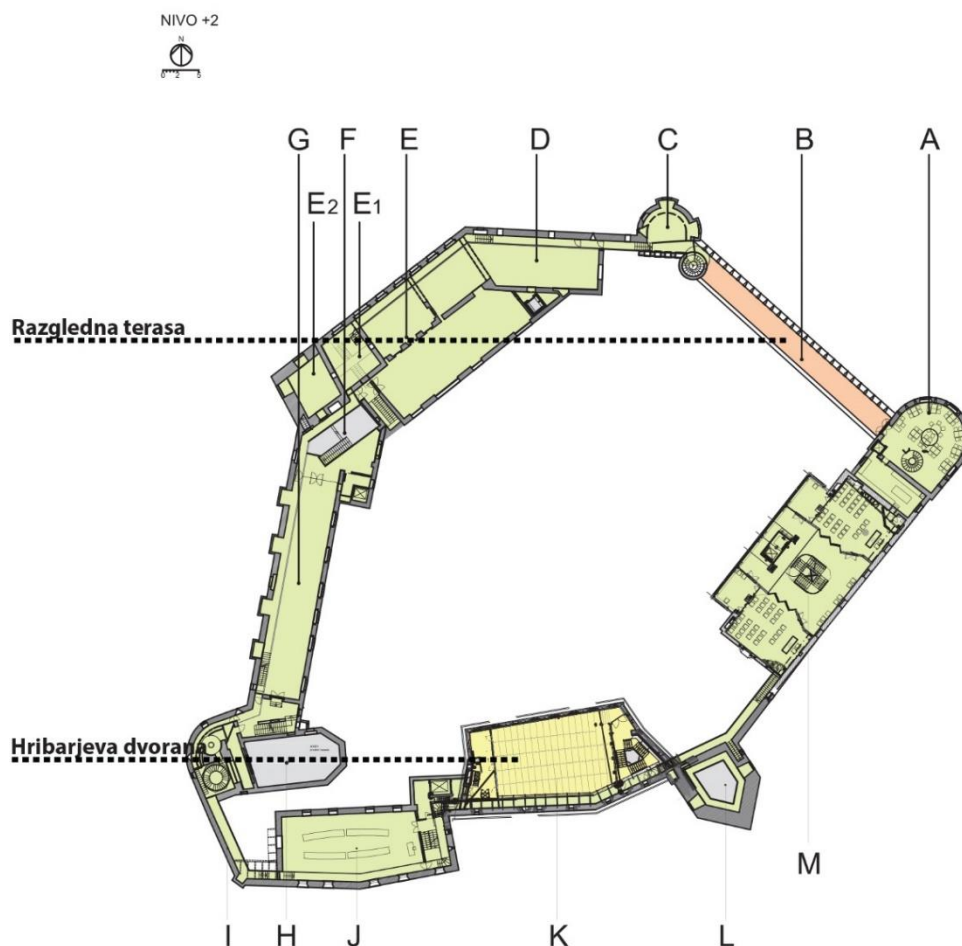
Neobnovljeno

Investicije v teku

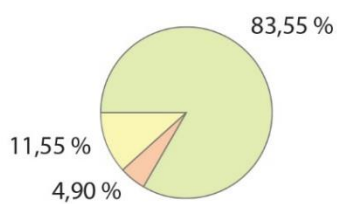
Analiza obnovljenosti prostorov

NIVO +2

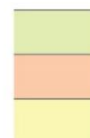
KVADRATURE:

Obnovljeno	1812,00 m ²	83,55 %
Neobnovljeno	107,05 m ²	4,90 %
Investicije v teku	250,65 m ²	11,55 %
SKUPAJ	2169,70 m ²	100,00 %

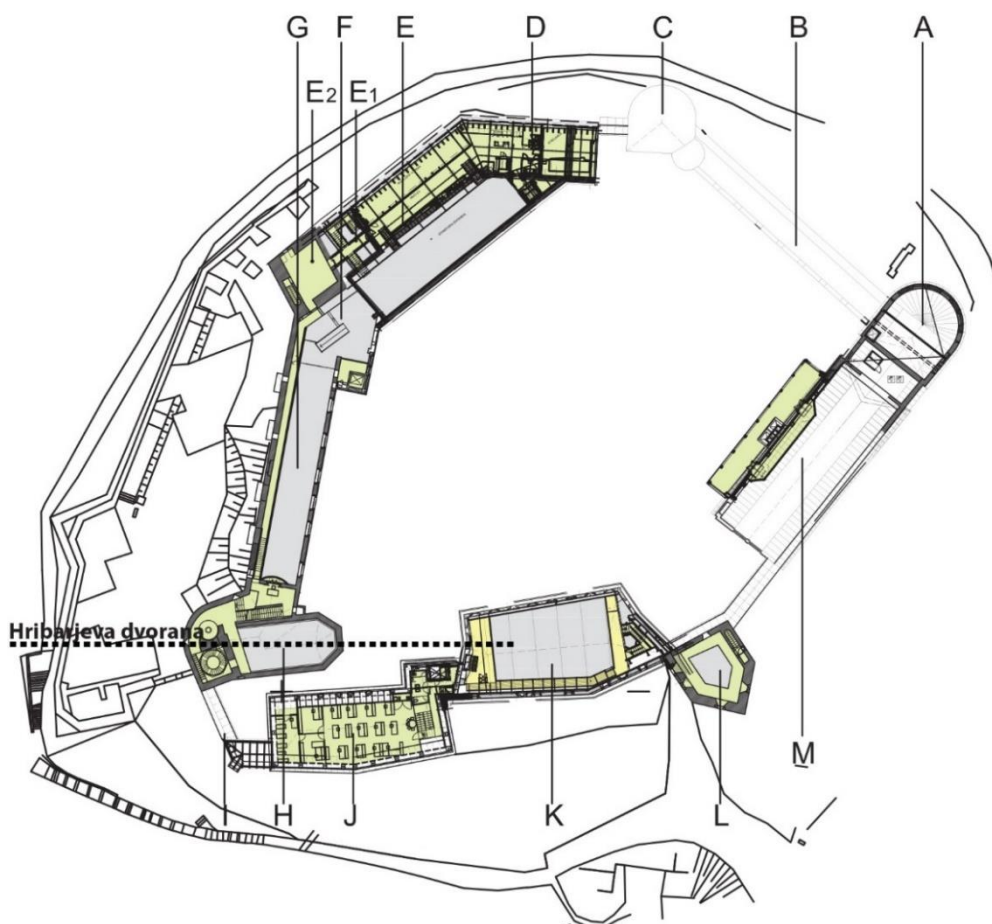

LEGENDA:

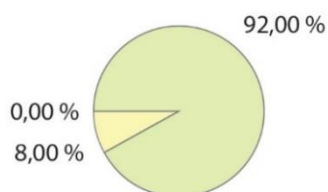
Obnovljeno
Neobnovljeno
Investicije v teku

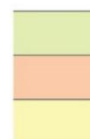
NIVO +3

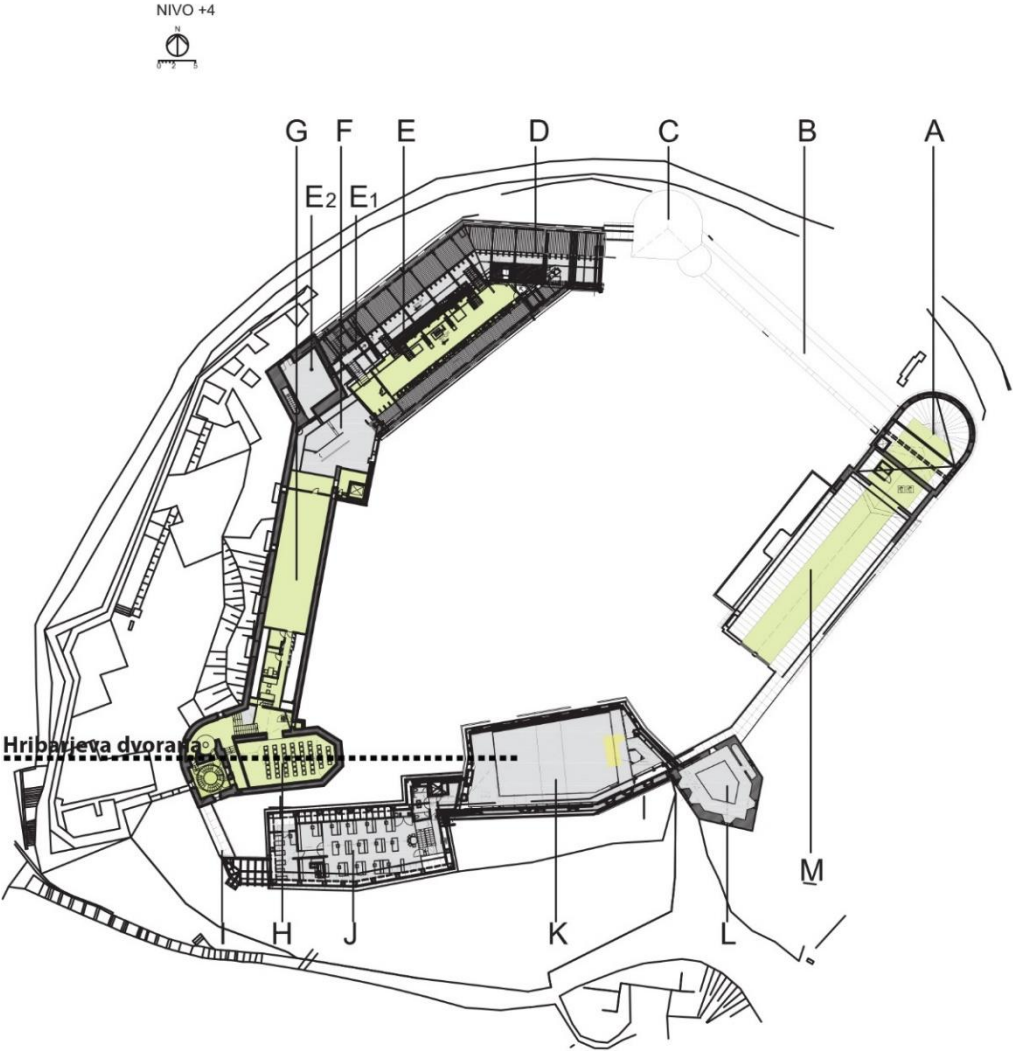

KVADRATURE:

Obnovljeno	802,90 m ²	92,00 %
Neobnovljeno	0,00 m ²	0,00 %
Investicije v teku	69,85 m ²	8,00 %
SKUPAJ	872,75 m²	100,00 %

LEGENDA:

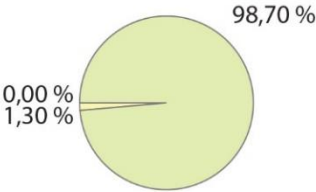
Obnovljeno
Neobnovljeno
Investicije v teku

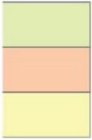
KVADRATURE:

Obnovljeno	713,10 m ²	98,70 %
Neobnovljeno	0,00 m ²	0,00 %
Investicije v teku	9,50 m ²	1,30%
SKUPAJ	722,60 m ²	100,00 %

LEGENDA:

Obnovljeno
Neobnovljeno
Investicije v teku

6.2 Investicijsko vzdrževanje

K investicijskemu vzdrževanju sodijo tiste dejavnosti, s katerimi podaljšujemo življenjsko dobo opreme in objektov, ki jih upravljamo. Že več let stroške za investicijsko vzdrževanje pokrivamo iz lastnih sredstev (načelno je to strošek ustanovitelja), izjema je bilo leto 2014, ko smo za ta namen prejeli 29.000 EUR; upamo, da se bo ta praksa v prihodnje nadaljevala.

Program investicijskega vzdrževanja za leto 2015 je obsegal naslednja glavna dela:

1. delna sanacija strehe in odkapnih površin (nadaljevanje iz leta 2014): 25.000 EUR;
2. dokončna ureditev razsvetljave na dvorišču: 20.000 EUR;
3. statična sanacija nosilnih stebrov pod vstopnim mostom: 45.000 EUR;
4. vlaganja v preprečevanje vseh vrst oviranosti – manjše prilagoditve zaradi zagotavljanja dostopnosti gibalno in senzorično oviranim: 30.000 EUR.

Od načrtovanega smo realizirali delno sanacijo podpornih stebrov in uredili razsvetljavo na dvorišču, poleg tega smo obnovili vstopno klančino in opravili druga nujna investicijska vzdrževalna dela v skupni vrednosti 64.829 EUR.

6.3 Nakup opreme

Javni zavod Ljubljanski grad je bil v času, ko je bil ustanovljen, brez opreme za izvedbo programov, zato smo v letih po ustanovitvi veliko sredstev namenili za nakup tovrstne opreme, tudi zato, ker si želimo, da bi bili dogodki izvedeni in predstavljeni s sodobno avdio-, video- in scensko opremo.

V letu 2015 so v registru osnovnih sredstev poleg opreme za izvedbo programov zajeti tudi:

- avdio vodniki,
- računalniki in ostala računalniška oprema,
- licence za računalniške programe,
- pisarniško pohištvo ter
- drobní inventar

v skupni nabavni vrednosti 252.446 EUR. Načrtovani stroški za leto 2015 v višini 40.000 EUR se očitno razlikujejo od realiziranih zaradi dejstva, da od ustanovitelja nismo dobili dotacije za nakup opreme za izvedbo programov. Prav tako je bil v letu 2015 izveden nakup avdio vodnikov, ki je bil sicer nepredviden, vendar upravičen strošek.

7. ANALIZA KADROVANJA

Zaposleni na dan 31.12.2015	I.–IV. tarif. sk.	V. tarif. sk.	VI. tarif. sk.	VII. tarif. sk.	VIII. tarif. sk.	IX. tarif. sk.	Skupaj
Št. zaposlenih, ki jih financira MOL	1	4	5	10	-	-	20
Lastni viri	-	9	1	7	-	-	17
Skupaj zaposleni na dan 31.12.2015	1	13	6	17	-	-	37
Programi javnih del (75 % ZRSZ + 25 % lastni viri)	3	3	-	-			6

Na dan 31. 12. 2015 je bilo v zavodu 37 redno zaposlenih, od tega:

- 32 zaposlenih za nedoločen čas;
- 2 zaposlena za krajši delovni čas: zaposlena, ki je izkoristila krajši delovni čas iz naslova starševstva, in zaposleni, ki je delno invalidsko upokojen;
- 4 zaposleni za določen čas 5 let na projektu Lutkovni muzej;
- 1 zaposlitev je bila realizirana za določen čas zaradi nadomeščanja delavke na porodniškem dopustu;
- aprila se je 1 sodelavec upokojil, nadomestili smo ga z premestitvijo in nadomestno zaposlitvijo;

Leta 2015 smo zaradi odprtja nove stalne muzejske postavitve - Lutkovnega muzeja - in zato povečanega obsega javnih nalog, na področju kulturno-umetniškega programa zaposlili štiri nove sodelavce. Število redno zaposlenih v zavodu se je tako s 33 povečalo na 37. Od tega 20 delovnih mest financira ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana, 17 delovnih mest pa zavod financira iz lastnih virov.

Zaradi zakonskih omejitev zaposlovanja (ZUJF) je stanje zaposlenih od leta 2012 na drugih področjih delovanja ostalo nespremenjeno, kljub temu, da bi bilo zaradi povečanega števila vsebin in programov, obnovljenih prostorov in novih površin ter povečanja obratovalnih postrojenj, nujno okrepiti kadrovske podhranjene podporne službe zavoda in s tem zagotoviti njegovo stabilno delovanje.

V skladu s Strategijo Javnega zavoda Ljubljanski grad 2012 – 2017 smo konec leta 2015 s pomočjo spletne anonimne ankete preverjali organizacijsko klimo v zavodu. V primerjavi z letom 2012, ko smo tovrstno anketo izvedli prvič, lanske rezultati kažejo na dvig organizacijske klime v zavodu.

7.1 Strokovna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih ter varstvo pri delu

Program izobraževanj za leto 2015 smo v skladu s strategijo zavoda pripravili tako, da bi zaposleni pridobili znanja in kompetence, potrebne za opravljanje del na posameznih delovnih mestih. Pri tem smo upoštevali specifiko delovnega mesta ter znanja in kompetence, ki so jih zaposleni že dosegli.

Realizacija strokovnih izobraževanj in izpopolnjevanj je leta 2015 potekala v skladu z zastavljenim načrtom. Zaposlene smo izobraževali in usposabljali na naslednjih področjih: povezanost in učinkovitost tima, obvladovanje novih trženjskih orodij, spremljanje zakonodajnih sprememb na delovnopravnem in finančnem področju ter na področju javnega naročanja, spremljanje novosti na področju svetlobne in tonske opreme in naprav, pri nadgradnji znanja tujih jezikov in spremljanju zakonodaje na področju žičniških naprav in novosti na področju vzdrževanja objektov kulturne dediščine. Tako so se zaposleni udeležili nekaterih programskih, turističnih sejmov in sejmov s področja tehničnih naprav in opreme za izvedbo prireditev, obrtniških in vzdrževalnih sejmov ter sejmov s področja žičniške dejavnosti. Da bi nadgradili obstoječe znanje in seznanili s spremembami, smo zaposlene napotili na seminarje in konference z različnih strokovnih področij: Davčna konferenca slovenskega inštituta za revizijo, Kongres javnega naročanja, SOF, Dnevi delovnega prava in socialne varnosti, Davčne blagajne, Dokumentarni sistem v javnem sektorju, idr.

Dogodek	Število izobraževanj	Število udeležencev
Izobraževalne delavnice	4	13
Seminarji in tečaji	6	17
Strokovne konference in simpoziji	7	11
Sejmi na področjih turizma, kulture, tehnične opreme	5	11
Posebna in specializirana usposabljanja	5	50
Druga strokovna izpopolnjevanja	2	42

Zaposleni, ki so vsak dan v stiku z obiskovalci, so se usposabljali na področju tujih jezikov in komunikacije z obiskovalci ter na področju ravnanja pri različnih oblikah oviranosti in drugačnosti. Maja 2015 smo uspešno končali program usposabljanja zaposlenih na področju enakopravne obravnave skupin različnih spolnih usmerjenosti in decembra 2015 smo od Mestne občine Ljubljana prejeli certifikat »LGBT prijazno«. Poleg tega smo zaposlene napotili na izkustveno delavnico za spodbujanje enakosti in preprečevanje diskriminacije invalidov ter na avdio deskripcijo Dostopnost vizualnih podob slepim in slabovidnim. Usposabljanji sta potekali pod okriljem Mestne občine Ljubljana.

Na podlagi Izjave o varnosti z oceno tveganja smo zaposlene redno usposabljali na področju varstva pred požarom ter varnosti in zdravja pri delu. Januarja smo izvedli obnovitveno usposabljanje iz postopkov nudenja prve pomoči, julija smo pripravili usposabljanja zaposlenih za delo z defibrilatorji, oktobra pa usposabljanje za gašenje začetnih požarov.

7.2 Promocija zdravja na delovnem mestu

V okviru sprejetih smernic in Načrta za promocijo zdravja na delovnem mestu smo leta 2015 pripravili dejavnosti, ki so pri zaposlenih pomagale krepiti zdrav življenjski slog; spodbujali smo zdrav način prehranjevanja (mesečno zagotavljanje košarice sadja), omogočali gibljiv delovni čas na delovnih mestih, kjer narava dela to dopušča, zaposlene smo spodbujali k vključitvi v programe opuščanja kajenja, k udeleževanju na športnih dogodkih in o izobraževanju o zdravem življenjskem slogu. V začetku leta smo delno zamenjali računalniške zaslone, s čimer smo zmanjšali negativno sevanje. V sklopu akcije MOL za čisto Ljubljano smo očistili okolico Ljubljanskega gradu in grajskega hriba. Že tretje leto zapored smo podprli udeležbo zaposlenih na ljubljanskem maratonu.

Promocijo zdravja na delovnem mestu izvajamo z namenom ohranjanja in krepiteve telesnega in duševnega zdravja zaposlenih. Njeni ukrepi spodbujajo zdrav življenjski slog, preprečujejo poškodbe pri delu in zmanjšujejo odsotnost z dela.

7.3 Sodelovanje pri ukrepih aktivne politike zaposlovanja

Leta 2015 smo se že četrtoč zapored uspešno vključili v ukrepe za spodbujanje delovne in socialne vključenosti ranljivih skupin brezposelnih oseb s programi javnih del in iz tega naslova za določen čas zaposlili šest dolgotrajno brezposelnih.

Brezposelne smo vključili v delovni proces v programu Pomoč v muzejih, galerijah in arhivih. Programi javnih del so se končali 31. 12. 2015, Zavod RS za zaposlovanje pa jih je sofinanciral v višini 75 %.

8. OBRAZLOŽITVE REALIZACIJE PRIHODKOV IN ODHODKOV IZ ODLOKA O PRORAČUNU MOL ZA LETO 2015

8.1 Obrazložitev prihodkov, ki so bili realizirani v letu 2015

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2015 realiziral za 3.640.962 EUR prihodkov, kar je za 7,67% več kot planirano. Celotni prihodki so sestavljeni iz prihodkov za izvajanje javne službe in prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Prihodki za izvajanje javne službe znašajo 3.045.748 EUR in predstavljajo 83,65% celotnih prihodkov. Prihodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 595.214 EUR in predstavljajo 16,35% celotnih prihodkov.

Prihodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz: 3.045.748 EUR

- prihodkov in sredstev javnih financ: 1.126.361 EUR (36,98%)
- drugih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe: 1.919.387 EUR (63,02%)

V poslovnem letu 2015 so bila v okviru osnovnega financiranja in dodatnih odločb o financiranju Mestne občine Ljubljana Javnemu zavodu Ljubljanski grad dodeljena sredstva v znesku 1.074.172 EUR. Sredstva so zajemala financiranje stroškov dela za 20 zaposlenih v zavodu v višini 391.172 EUR, del materialnih stroškov delovanja zavoda v višini 490.000 EUR, del programskih stroškov v višini 165.000 EUR, del stroškov za investicijsko vzdrževanje v višini 28.000 EUR.

Prihodki iz sredstev iz državnega proračuna so znašali 52.188 EUR. To predstavljajo prejeta sredstva strani Zavoda za zaposlovanje za javna dela.

Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti v znesku 1.919.386 EUR so za 9,62% višji od načrtovanih. To je predvsem posledica odlične sezone in obiska gradu. Glavnino teh prihodkov v znesku 1.875.379 EUR predstavljajo vstopnine za Virtualni grad, Razgledni stolp, stalno razstavo Slovenske zgodovine, vožnjo s tirno vzpenjačo, prireditve, delavnice, film in ostali kulturno izobraževalni program. Med druge prihodke za izvajanje dejavnosti se uvrščajo tudi prejeta sredstva iz naslova donacij v višini 28.000 EUR s strani dveh podjetij: prva donacija v višini 25.000 EUR in druga donacija v višini 3.000 EUR za muzikal fest, zavarovalne odškodnine v znesku 15.518 EUR in prihodki prejetih obresti v višini 489 EUR.

Poleg prihodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja tudi prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu. V letu 2015 se je iz naslova tržne dejavnosti ustvarilo 595.214 EUR prihodkov, kar je za 26,02% več kot načrtovano. Ti prihodki zajemajo prihodke od komercialnih najemov dvoran (121.167 EUR), uporaba opreme (26.451 EUR), prefakturirani prihodki-prireditve, poroke (125.815 EUR), prodaja artiklov (78.527 EUR), drugi prihodki-spominski kovanci, panoramski daljnogled (31.296 EUR), sponzorstvo (127.542 EUR) ter prihodki od mesečnih najemnin (84.417 EUR).

8.2 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi prihodki v letu 2015

Leto 2015 je bilo za poslovanje javnega zavoda Ljubljanski grad zelo uspešno, saj so bili zastavljeni cilji uresničeni, celo preseženi. Večja odstopanja med planiranimi in doseženimi prihodki so bila dosežena na področju drugih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe (9,62% več ustvarjenih prihodkov glede na načrtovane prihodke) ter na področju prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu (26,02% več ustvarjenih prihodkov glede na načrtovane prihodke). Delež tržnih prihodkov v letu 2015 predstavlja v letu 2015 predstavlja 16,35% vseh ustvarjenih prihodkov. To gre pripisati zaslugi dobremu trženju uporabe dvoran za komercialne namene in poroke, trženju najema opreme ter boljši prodaji spominkov. Med prihodki za izvajanje javne službe so povečanja prihodkov v letu 2015 glede na plan nastala na strani prihodkov pobranih vstopnin zaradi povečanja števila obiskovalcev. Leto 2015 je bilo namreč za Ljubljanski grad po številu obiskovalcev rekordno, saj ga je obiskalo 1.190.441 obiskovalcev, kar je 61.392 več kot v enakem obdobju lani. Prav tako smo v tem obdobju prepeljali rekordno število 348.253 potnikov s tirno vzpenjačo, kar je 30.253 več kot v letu 2014. Prejeta sredstva iz sredstev javnih financ so bila v letu 2015 nekoliko nižja od planiranih.

8.3 Obrazložitev odhodkov, ki so bili realizirani v letu 2015

Celotni odhodki so v letu 2015 znašali 3.634.510 EUR, kar je za 253.418 EUR ali 7,50% več kot planirano. Celotni odhodki so sestavljeni iz odhodkov za izvajanje javne službe in odhodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Odhodki za izvajanje javne službe znašajo 3.040.351 EUR in predstavljajo 83,65% celotnih odhodkov. Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 594.159 EUR in predstavljajo 16,35% celotnih odhodkov.

Odhodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz:

- plač in prispevkov delodajalca in drugih izdatkov zaposlenim: 804.035 EUR (26,45%)
- izdatkov za blago in storitve in amortizacija za izvajanje javne službe: 2.236.316 EUR (73,55%)

V poslovnem letu 2015 je strošek dela 20 zaposlenih, ki jih po pogodbi financira ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana, znašal 398.872 EUR, kar je za 6,56 % manj kot je bilo planirano. Stroški zaposlenih, ki so financirani iz drugih virov so v letu 2015 znašali 405.163 EUR kar je 1,59% manj, kot je bilo planirano.

Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe so v letu 2015 znašali 2.236.316 EUR in predstavljajo znotraj odhodkov največji del. Sem spadajo splošni stroški delovanja, ki znašajo 1.589.429 EUR, kar je za 12,34% več kot planirano. Med splošne stroške delovanja spadajo stroški energije, vode, komunalnih storitev in telekomunikacij, pisarniški in splošni material in storitve, posebni material in storitve, tekoče in investicijsko vzdrževanje, najemnine, amortizacija, prevozni stroški in storitve ter drugi operativni odhodki.

Programski materialni stroški so v letu 2015 znašali 646.887 EUR in znašajo 90,78% planiranih stroškov. Največji del stroškov predstavljajo stroški študentskega dela, stroški izvajanja programa, stroški oglaševanja in tiska, stroški provizije od prodanih vstopnic, stroški dodatnega čiščenja, stroški

oblikovanja, fotografiranja in snemanja , stroški prevajanja, stroški avtorskega honorarja, stroški lektoriranja.

Poleg odhodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja tudi odhodke iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu. V letu 2015 je iz tega naslova nastalo 594.159 EUR odhodkov, kar pomeni povečanje od načrtovanih za 43,15 %. To je predvsem posledica večjih splošnih stroškov delovanja javnega zavoda znotraj celotnih stroškov in ključa razdelitve stroškov glede na delež prihodkov iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu glede na celotne prihodke.

8.4 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi odhodki v letu 2015

V celoti smo presegli načrtovana sredstva splošnih stroškov delovanja za 12,34% na javnem delu in 46,79% na tržnem delu kljub temu, da beležimo velike prihranke na osnovnih energentih glede na načrtovano porabo – predvsem zaradi mile zime, novih energetske postrojenja in krmiljenja CNS. Povečuje se predvsem poraba na pogodbenem vzdrževanju zaradi povečanja površin, prenosa iz dosedanjih programskih in marketinških stroškov na tekoče vzdrževanje in na investicijskem vzdrževanju, skupaj z nakupom opreme. Na tržnem delu pa je poleg zgoraj omenjenega potrebno upoštevati še ključ razdelitve stroškov glede na delež prihodkov iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu glede na celotne prihodke.

Posebno poglavje realizacije 2015 je vlaganje v investicijsko vzdrževanje in opremo. Ustanovitelj je zagotovil za investicijsko vzdrževanje 28.000 EUR, za investicijsko vzdrževanje zgradb je bilo porabljenih 26.752 EUR. JZ Ljubljanskih grad je dodatno investiral v nakup nujno potrebne opreme še 33.132 EUR.

8.5 Poročilo o realizaciji finančnega načrta Javnega zavoda Ljubljanski grad za leto 2015

Javni zavod je v letu 2015 beležil presežek prihodkov nad odhodki v višini 6.452 EUR, kar je za 6.040 EUR več kot je bilo planirano. Kumulativno so prihodki presegli načrtovane za 7,67%, odhodke pa se je že med letom tekoče spremljalo in usklajevalo glede na raven prihodkov.

Javni zavod Ljubljanski grad tekoče poravnava svoje obveznosti, določene likvidnostne težave se pojavljajo le v mesecih mrtve turistične sezone, ki se rešujejo z najetjem premostitvenega kredita pri banki.

Javni zavod LJUBLJANSKI GRAD

Odgovorna oseba in funkcija:

Direktorica

Mateja AVBELJ VALENTAN

JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD

PRIMERJAVA REALIZACIJE ZA LETO 2015 S FINANČNIM NAČRTOM 2015

	Realizacija 2015	Finančni načrt 2015	Indeks RE/FN
AOP			
401 I. SKUPAJ PRIHODKI (1.+ 2.)	3.640.961	3.381.504	107,67
402 1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	3.045.746	2.909.172	104,69
403 A. PRIHODKI IZ SREDSTEV JAVNIH FINANC	1.126.360	1.158.172	97,25
404 a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	52.188	52.000	100,36
<u>1. MINISTRSTVO ZA KULTURO</u>			
1.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)			
1.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve		0	
1.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje			
1.4. Sredstva za štipendije			
1.5. Sredstva za investicije			
Skupaj 1.	0	0	
<u>2. DRUGA MINISTRSTVA</u>			
2.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)			
2.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve			
2.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje			
2.4. Sredstva za projekte			
2.5. Sredstva za štipendije			
2.6. Sredstva za investicije			
Skupaj 2.	0	0	
<u>3. DRUGI PRIHODKI IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA :</u>	52.188	52.000	100,36
3.1. Sredstva za javna dela, ki jih prispeva Zavod za zaposlovanje	52.188	52.000	100,36
3.2. Drugi prihodki (navedite)			
407 b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (MOL)	1.074.172	1.106.172	97,11
b.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)	391.172	391.172	100,00
b.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve	490.000	490.000	100,00
b.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje	28.000	60.000	46,67
b.4. Sredstva za projekte	165.000	165.000	100,00
b.5. Sredstva za štipendije			
b.6. Sredstva za investicije			
b.7. Sredstva za javna dela			

410	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja			
413	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij			
418	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij			
419	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije			
420	B. DRUGI PRIHODKI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI JAVNE SLUŽBE	1.919.386	1.751.000	109,62
421	1. Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe:	1.875.379	1.660.000	112,97
	* vstopnine (VG, Stolp, Stalna razstava slovenske zgodovine)	1.007.331	860.000	117,13
	* vstopnine TV	742.120	660.000	112,44
	* vstopnine (gl.program, delavnice, film, kombinirane karte)	125.928	140.000	89,95
422	2. Prejete obresti	489	1.000	48,90
423	3. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend			
424	4. Drugi tekoči prihodki - zavarovalnice ipd.	15.518	30.000	51,73
425	5. Kapitalski prihodki			
	6. Prejete donacije:	28.000	60.000	46,67
426	* domače	28.000	60.000	46,67
427	* tuje			
428	* za odpravo posledic naravnih nesreč			
429	7. Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU			
430	8. Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij			
431	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	595.215	472.332	126,02
432	1. Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu (navedite):	510.798	400.000	127,70
	* uporaba dvoran (komercialni najemi)	121.167	130.000	93,21
	* uporaba opreme	26.451	25.000	105,80
	* prefakturirani prihodki (prireditve, poroke)	125.815	40.000	314,54
	* prodaja artiklov	78.527	40.000	196,32
	* drugi prihodki (spominski kovanci, panoramski daljnogled, ipd.)	31.296	35.000	89,42
	* sponzorstvo	127.542	130.000	98,11
433	2. Prejete obresti			
434	3. Prihodki od mesečnih najemnin	84.417	72.332	116,71
435	4. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend			
436	5. Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz javne službe			
437	II. SKUPAJ ODHODKI (1. + 2.)	3.634.510	3.381.092	107,50
438	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	3.040.351	2.966.030	102,51
	A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	804.035	838.605	95,88
	1. ZAPOSLENI, KI JIH FINANCIRA MOL			
	a. Plače in dodatki	281.536	313.009	89,95
	od tega dodatki za delo v posebnih pogojih - podkonto 400002			
	b. Regres za letni dopust	7.858	8.442	93,08
	c. Povračila in nadomestila	35.517	30.855	115,11
	d. Sredstva za delovno uspešnost	4.718	1.390	339,49
	e. Sredstva za nadurno delo	10.799	9.656	111,84
	f. Plače za delo nerezidentov po pogodbi			
	g. Drugi izdatki zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči, plačna nesorazmerja + obresti)			

	Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	297.053	324.055	91,67
	Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	43.375	39.298	110,38
	Skupaj prispevki za socialno varnost (vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) (vpišite)	58.444	63.540	91,98
	od tega premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja - podkonto 401500	1.861	1.961	94,88
	Skupaj 1.	398.872	426.892	93,44
	2. ZAPOSLENI, KI SO FINANCIRANI IZ DRUGIH VIROV (ministrstva, lastni prihodki, javna dela)			
	navedite vir:			
	a. Plače in dodatki	239.984	237.199	101,17
	b. Regres za letni dopust	8.842	9.284	95,24
	c. Povračila in nadomestila	27.891	24.887	112,07
	d. Sredstva za delovno uspešnost	72.566	86.403	83,99
	e. Sredstva za nadurno delo	7.705	6.266	122,97
	f. Plače za delo nerezidentov po pogodbi			
	g. Drugi izdatki zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči, plačna nesorazmerja + obresti)		0	
	Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	320.255	329.868	97,09
	Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	36.733	34.171	107,50
	Skupaj prispevki za socialno varnost (vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) (vpišite)	48.175	47.674	101,05
	Skupaj 2.	405.163	411.713	98,41
453	C. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	2.236.316	2.127.425	105,12
	(Priloga C)			
	C.1. Splošni stroški delovanja	1.589.429	1.414.883	112,34
	C.2. Programski materialni stroški	646.887	712.542	90,79
	C.3. Za projekte (financirani izključno iz drugih virov, ne iz proračuna Ministrstva za kulturo)			
464	D. + E. PLAČILA DOMAČIH IN TUJIH OBRESTI			
465				
466	F. SUBVENCIJE			
467	G. TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPOD.			
468	H. TRANSFERI NEPROF. ORG. IN USTANOVAM			
469	I. DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERJI			
470	J. INVESTICIJSKI ODHODKI			
481	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	594.159	415.062	143,15
482	A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	157.129	117.340	133,91
483	pri odhodkih iz naslova trga smo upoštevali delež prihodkov iz naslova trga glede na celotne prihodke (13% za leto 2012; 19,02% za leto 2013 in 16,47% za leto 2014)			

484	C. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	437.030	297.722	146,79
	C.1. Pisarniški in splošni material in storitve	67.568	45.188	149,53
	C.2. Posebni material in storitve	91.402	58.240	156,94
	C.3. Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	61.296	50.656	121,00
	C.4. Prevozni stroški in storitve	1.233	1.053	117,09
	C.5. Izdatki za službeno potovanje	767	688	111,48
	C.6. Tekoče vzdrževanje	64.638	52.523	123,07
	C.7. Najemnine in zakupnine	4.401	4.115	106,95
	C.8. Drugi operativni odhodki	145.725	85.259	170,92
485	III / 1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	6.451	412	1.566,20
486	III / 2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	0	0	
500	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN NALOŽB			
512	V. DANA POSOJILA IN NALOŽBE			
524	VI/1. PREJETA MINUS DANA POSOJILA	0	0	
525	VI/2. DANA MINUS PREJETA POSOJILA	0	0	
550	VII. ZADOLŽEVANJE	100.000	100.000	100,00
560	VIII. ODPLAČILA DOLGA	100.000	100.000	100,00
570	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE	0	0	
571	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA	0	0	
572	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	6.451	412	1.566,20
573	X/2 ZMANJSANJE SREDSTEV NA RAČUNIH			
	Datum: 12.02.2016			
	Pripravi: Iztok Debeljak	Odgovorna oseba: Mateja Avbelj Valentan		
	Funkcija: vodja Finančno računovodske službe	Funkcija: direktorica		
	Ime in priimek: Iztok Debeljak	Ime in priimek: Mateja Avbelj Valentan		
	Podpis:	Podpis:		
	Telefon: 01 306 42 79			